

MEKSİKA ÜLKE RAPORU

Akşehir Ticaret ve Sanayi Odası tarafından
hazırlanan Meksika Ülke Raporudur.

İÇİNDEKİLER

YÖNETİCİ ÖZETİ	5
1. MEKSİKA TEMEL BİLGİLER	6
1.1. İlk Bakışta Meksika	6
2. GENEL EKONOMİK DURUM	7
2.1. Ekonomik Yapı	7
2.2. Ekonomi Politikaları	8
2.3. Ekonomik Performans	8
2.4. Ekonomi’de Geleceğe Yönelik Beklentiler	8
3. MEKSİKA’NIN SİYASİ GÖRÜNÜMÜ	9
4. EKONOMİ’DE ÖNE ÇIKAN BAŞLICA SEKTÖRLER	9
4.1. Tarım, Balıkçılık ve Hayvancılık	9
4.2. Sanayi	10
4.3. Bankacılık	10
4.4. Turizm	11
5. ULAŞTIRMA VE TELEKOMÜNİKASYON ALTYAPISI	11
5.1. Ulaşım	11
5.1.1. Kara taşımacılığı:	11
5.1.2. Deniz taşımacılığı:	11
5.1.3. Hava taşımacılığı:	11
5.1.4. Demiryolu taşımacılığı:	11
5.1.5. Telekomünikasyon:	12
5.2. Enerji	12
5.3. Madencilik	12
5.4. Perakende	12
6. MEKSİKA’DA YABANCI YATIRIMLAR	13
6.1. Ülkeler İtibarı ile Doğrudan Yabancı Yatırımlar (Milyar Dolar)	13
7. DIŞ TİCARET	13
7.1. Genel Durum	13
7.1.1. Meksika’nın Dış Ticareti (1000 Dolar)	14
7.2. İhracat	15
7.2.1. Meksika’nın İhracatında Başlıca Ürünler (1000 Dolar)	15

7.2.2. Meksika'nın İhracatında Başlıca Ülkeler (1000 Dolar).....	18
7.3. İthalat.....	19
7.3.1. Meksika'nın İthalatında Başlıca Ürünler (1000 Dolar)	20
7.3.2. Meksika'nın İthalatında Başlıca Ülkeler (1000 Dolar).....	23
8. TÜRKİYE İLE TİCARET.....	24
8.1. Genel Durum	24
8.1.1. Türkiye-Meksika Dış Ticaret Değerleri (1000 Dolar).....	24
8.1.2. Türkiye'nin Meksika'ya İhracatında Başlıca Ürünler (1000 Dolar).....	25
8.1.3. Türkiye'nin Meksika'dan İthalatında Başlıca Ürünler (1000 Dolar).....	28
9. İKİ ÜLKE ARASINDAKİ ANLAŞMA VE PROTOKOLLER.....	31
10. İHRACAT POTANSİYELİ OLAN BAŞLICA SEKTÖRLER	32
11. İKİ ÜLKE ARASINDAKİ TİCARETE İLİŞKİN ÖNEMLİ HUSUSLAR VE BAŞLICA SORUNLAR.....	33
12. MEKSİKA'DA ŞİRKET KURULUŞU	33
13. VERGİ YÜKÜMLÜLÜKLERİ.....	35
14. OTURMA VE ÇALIŞMA İZİNİ.....	37
15. MEKSİKA'NIN ÜYESİ OLDUĞU ULUSLARARASI KURULUŞLAR	38
16. DIŞ TİCARET MEVZUATI VE GÜMRÜK SİSTEMİ, VERGİLER VE YATIRIM MEVZUATI.....	39
16.1. Dış Ticaret Mevzuatı	40
16.2. İhracat Politikaları.....	41
16.3. İthalat Politikaları.....	44
16.3.1. İthalatta alınan diğer vergiler	44
16.3.2. İthalatı yasak mallar	45
16.3.3. Standartlar ve Etiketleme	46
16.3.4. Kamu İhaleleri	47
17. YARARLI ADRESLER	48

YÖNETİCİ ÖZETİ

- ❖ Ekonomik faaliyetler, genel olarak başkentte yoğunlaşmaktadır. GSYİH'nin önemli kısmının üretildiği başkent Mexico City'nin bağlı olduğu eyalet, ağır sanayinin merkezidir. Kuzey sınırındaki altı eyalet (Baja California, Sonora, Chihuahua, Coahuila, Nuevo León ve Tamaulipas), Meksika'nın imalat sanayi ve özellikle ABD'ye ihraç edilen üretim mallarının üretildiği ve satıldığı fabrikaların yoğunlaştığı bölgedir.
- ❖ Meksika'nın başlıca doğal kaynakları; petrol, gümüş, bakır, altın, kurşun, çinko, doğal gaz ve kerestedir. Mısırın anavatanı olan Meksika'nın diğer başlıca tarım ve hayvancılık ürünleri; buğday, soya fasulyesi, pirinç, fasulye, pamuk, kahve, meyve ve domates olmakla beraber; sığır eti, kanatlı etler ve süt ürünleri de başlıca hayvancılık ürünleridir. Meksika sanayisi gıda, tütün, kimyasallar, demir-çelik, petrol, madencilik, tekstil ve hazır giyim, otomotiv ve dayanıklı tüketim mallarından oluşmaktadır.
- ❖ Türkiye ile Meksika arasında önemli olan başlıca sektörlerimiz; otomotiv yan sanayi, takım tezgahları, tekstil makineleri, gıda işleme makineleri, müteahhitlik hizmetleri, iş ve inşaat makineleri ve inşaat sektörüdür.
- ❖ İki ülke arasında yaşanan başlıca sorunlara baktığımızda; coğrafi uzaklık ve doğrudan uçak seferlerinin yapılmaması nedeniyle karşılıklı ziyaretlerin güçlüğü ve uyuşturucu kaçakçılığı ile mücadele önlemleri nedeniyle Meksika'da gümrük prosedürlerinin uzun sürmesi ise pazara girişte diğer engellerdir.
- ❖ Ülkemizden Meksika'ya en çok Karayolu taşıtları için aksam, parça ve aksesuarları ihraç edilmektedir. Karayolu taşıtları için aksam, parça ve aksesuarlar ve Mücevherci eşyası ve aksamı Meksika'ya ihraç ettiğimiz diğer önemli ürün gruplarıdır.

1.1. İlk Bakışta Meksika

Nüfus:	128.538.661 (Haziran 2016 tahmini.)
Dil:	İspanyolca ve 68 farklı yerel dil
Din:	Katolik Hıristiyan
Başkent:	Mexico City
Yüzölçümü:	1.964.375 km ²
Başlıca Şehirleri:	Mexico City, Merida, Guadalajara, Taxco, Cancun, Villahermosa, Acapulco, Sonora, Baja California
Ağırlık Ölçüleri:	Metrik Sistem
Para Birimi:	Meksika Peso'su
Yönetim Şekli:	Federal Cumhuriyet
Etnik Yapı:	%60 Mestizo (melez), %30 Yerli ve %9 Avrupalı, %1 diğer
Devlet Başkanı:	Enrique Peña Nieto
Ekonomi Bakanı:	Bruno Ferrari

Kaynak: CIA The World Factbook

2. GENEL EKONOMİK DURUM

2.1. Ekonomik Yapı

Latin Amerika'nın en güçlü ekonomilerinden birine sahip olan Meksika, dünyanın 14. büyük ekonomisidir. 1980'li yıllardan itibaren geçirdiği ekonomik dönüşümün ve 1994 yılında yürürlüğe giren NAFTA'nın etkisi ile ABD ve Kanada ile ticareti üç kat artan Meksika, liberal bir ekonomiye sahiptir. Ancak özel ve kamuya ait tekelleşmiş şirketlerin ülke ekonomisindeki ağırlığının hala hissedilmesi, rekabeti ve üretkenliği kısıtlayan, fiyatları artıran ve hizmet kalitesini düşüren önemli bir yapısal faktördür.

Son yıllarda ülke ekonomisindeki ağırlığı azalmakla birlikte petrol gelirleri, hala ihracat gelirlerinin %10'unu ve tüm kamu gelirlerinin %40'ını oluşturmaktadır. Devlete ait olan petrol şirketi Pemex, dünyanın 5. büyük petrol şirketi olup, ülke gelirlerinin üçte biri bu şirketin kazançlarından sağlanmaktadır.

Küresel ekonomik krizin etkilerinin en fazla görüldüğü 2009 yılında %6,5 oranında gerçekleşen sanayi üretimindeki düşüşten en fazla etkilenen sektörler; inşaat, otomotiv ve makine sanayi olmuştur. Hizmetler sektöründe ise özellikle restoran işletmeciliği, perakendecilik ve turizm alanlarında H1N1 virüsü ve küresel ekonomik kriz dolayısıyla gelirler düşmüştür. Bankacılık sektörünün ekonomideki payının az olması, ekonomik krizden etkilenme düzeyi açısından olumlu bir gelişme olsa da, firmaların kredi olanaklarını kısıtlayan önemli bir faktördür. Nitekim özel bankalar toplam kredilerin yalnızca %20'sini sağlamaktadır.

Ekonomik faaliyetler, genel olarak başkentte yoğunlaşmaktadır. GSYİH'nin %20'sinin üretildiği başkent Mexico City'nin bağlı olduğu eyalet, ağır sanayinin merkezidir. Kuzey sınırındaki altı eyalet (Baja California, Sonora, Chihuahua, Coahuila, Nuevo León ve Tamaulipas), Meksika'nın imalat sanayi ve özellikle ABD'ye ihraç edilen üretim mallarının üretildiği ve satıldığı fabrikaların yoğunlaştığı bölgedir.

Jalisco, Puebla ve Guanajato refah seviyesi yüksek olan ve imalat sanayinin geliştiği eyaletlerdir. Veracruz, tarım ve petrol sanayi ile öne çıkmaktadır. Meksika Körfezi'ndeki eyaletlerden özellikle Quintana Roo turizm açısından gelişmiştir. Ülkenin yaklaşık yarısı yoksul olarak değerlendirilmekle birlikte, tarımsal üretim yoğun olduğu güneydeki eyaletlerde bu oran %75'e ulaşmaktadır. Chiapas, Oaxaca, Guerrero'nun bazı alanları ve Pasifik kıyılarında da yoksulluk oranı yüksektir.

Meksika'dan ABD'ye göç sorunu, ABD'nin önerisi ile yabancı yatırımların yer aldığı ve gümrüksüz ve kotasız ara ve sermaye malı imalatına imkân veren “*maquiladora*” üretim bölgeleri kurularak önlenmiş, bu sistemden her iki ülke de yarar sağlamıştır. ABD'nin avantajı; ülkesine olan insan göçünü durdurmak ve fason imalatla düşük maliyetli üretim malları üreterek üçüncü dünya ülkelerinde pazar gücünü artırmak olmuştur. Meksika ise, yabancı sermaye girişini hızlandırarak istihdam imkânı sağlamış, ekonomik sorunlarının bir kısmına çare bulmuş ve bu üretim bölgelerinde çalışarak yetişen nitelikli insan gücüne kavuşmuştur.

2.2. Ekonomi Politikaları

Ticaretinin %90'ından fazlasını Serbest Ticaret Anlaşmaları ile yürüten Meksika'nın 45 ülkeyi kapsayan 12 Serbest Ticaret Anlaşması yürürlüktedir. Enerji maliyetlerinin azaltılması, ekonominin petrole bağımlılığının azaltılması, altyapı hizmetlerinin geliştirilmesi, rekabet ortamının iyileştirilmesi, yoksullukla ve işsizlikle mücadele, vergi gelirlerinin artırılması gibi konulara öncelik verilmektedir. 2013 yılında kamu borç stokunun GSYİH'ye oranının %37,5 seviyelerinde gerçekleştiği tahmin edilmekte olup, 2018 yılında %42,3'e yükselmesi beklenmektedir.

2.3. Ekonomik Performans

Meksika ekonomisi 2008 yılı sonunda ABD'de başlayan kriz, uyuşturucu kartellerinin yol açtığı şiddet olayları ve Meksika'dan dünyaya yayılan H1N1 salgını nedeniyle 2009 yılında resesyona girmiştir. 2008 yılında %1,5 oranında büyüyen ülke ekonomisi, 2009 yılında %6,5 oranında küçülmüştür. Bu küçülme, aynı zamanda ülkenin 1932 yılından bu yana yaşadığı en büyük yıllık küçülme olmuştur. H1N1 virüsünün ülke ekonomisine zararı ise 2009 yılında 2 milyar Dolar'ı bulmuştur. Merkez Bankası 2008 yılında 5,6 milyar Dolar değerinde ekonomik bir önlem paketi açıklamış, bunu 2009 yılında daha sert önlemler takip etmiştir.

Küresel ekonomik kriz ile birlikte tüm dünyada ve dolayısıyla Meksika'da yaşanan likidite darlığı, tüketim harcamalarında ve yabancı sermaye girişinde de düşüşe yol açmıştır. Pazar çeşitlendirme çabalarına rağmen Meksika'nın en önemli ihrac pazarı olan ABD'ye ihracat olanaklarının daralması, Meksika ekonomisinde özellikle otomotiv, inşaat, turizm ve lojistik sektörlerini etkilemiştir. 2009 yılı sonunda ABD ekonomisindeki iyileşmelere paralel olarak bu ülkeye ihracatını yeniden artıran Meksika ekonomisi toparlanarak yeniden düzenli büyüme sürecine girmiştir. Ancak iç piyasada aynı gelişim hâlihazırda sağlanabilmiş değildir.

Cari dengenin korunmasında en önemli destekleyici unsurlar, ekonominin %30'unu oluşturan turizm gelirleri ve ABD'de çalışan Meksikalı göçmenlerin gönderdiği dövizlerdir. Nitekim ABD'de yaşayan 33 milyon Meksikalı, ABD standartlarına göre çok düşük, ancak Meksika'da kazanacaklarından 7 kat daha fazla kazanmakta, bu kazançlarının yaklaşık dörtte birini ise ülkelerine göndermektedir. Bu birikimler, Meksika ekonomisi için önemli bir kaynaktır.

2.4. Ekonomi'de Geleceğe Yönelik Beklentiler

Dış talepteki azalmanın ve kamu harcamalarının (dolayısıyla inşaat faaliyetlerinin) azalması nedeniyle 2013 yılında yalnızca %1,2 büyüdüğü tahmin edilen Meksika ekonomisinin, 2014 yılında %3,4 oranında, 2015-2018 yılları arasında ise ortalama %3,8 oranında büyüyeceği tahmin edilmektedir. Meksika ekonomisini güçlendirmeye yönelik telekomünikasyon, enerji ve maliye alanlarında

gerçekleştirilen reformlar ve yabancı yatırımlardaki artışın bu büyümede etkili olacağı düşünülmektedir. Altyapı yetersizliği ve iç talepteki zayıflık ise büyümeyi negatif etkileyen başlıca faktörlerdir.

Orta vadede ABD'deki otomotiv endüstrisindeki olumlu gelişmeler sonucu ABD'li firmaların üretimlerinin bir kısmını maliyet bakımından daha avantajlı olan Meksika'ya kaydırması, ABD'ye ihracat yapma amacıyla Çinli firmaların Meksika'da fabrika kurmaları, Çin'den daha düşük taşıma ve üretim maliyetleri sebebiyle birçok firmanın Meksika'da üretim yapmayı tercih eder hale gelmesi gibi faktörlerle ülkenin orta vade göstergelerinin olumlu olacağı tahmin edilmektedir.

3. MEKSİKA'NIN SİYASİ GÖRÜNÜMÜ

Meksika'nın resmi adı Meksika Birleşik Devletleri olup, başkenti Meksiko Şehri'dir Ülke, Federal Cumhuriyet ile yönetilmektedir. 31 eyalet ve 1 Federal Bölge'den oluşan ülkede,1810 yılında İspanyol egemenliğine son verilmiş ve 5 Şubat 1917 tarihinde ilk Meksika Anayasası kabul edilmiştir. Anayasa yürütme, yasama ve yargı erkleri arasında güçler ayrılığı ilkesine dayanır. Kişi hak ve özgürlüklerini güvence altına alan anayasada temel ekonomik ve siyasal ilkeler de yer alır. On sekiz yaşını geçmiş bütün yurttaşlar için oy kullanma zorunluluğu vardır.

6 yılda bir yenilenen seçimlerle ve halkoyuyla bir dönemle sınırlı olmak üzere seçilen Başkan, bakanlar kurulu üyelerinin yanı sıra Federal Bölge valisini, başsavcıyı, yüksek rütbeli subayları ve yüksek mahkeme yargıçlarını atama yetkisine sahiptir. Başkanın belirli ekonomik ve mali konularda kanun hükmünde kararname (reglamento) çıkarma, yasaları ve eyalet valilerini veto etme yetkisi de vardır.

Meksika'daki son Devlet Başkanlığı seçimi 1 Temmuz 2012 tarihinde gerçekleşmiştir. 1 Temmuz 2012 tarihinde yapılan seçimleri Kurumsal Devrim Partisi (PRI) adayı Enrique Peña Nieto oyların yüzde 38,21'ini alarak kazanmıştır. Bir sonraki Devlet Başkanlığı seçimlerinin 2018 Temmuz ayında gerçekleştirilmesi öngörülmektedir.

4. EKONOMİ'DE ÖNE ÇIKAN BAŞLICA SEKTÖRLER

4.1. Tarım, Balıkçılık ve Hayvancılık

Diğer ekonomik faaliyetlerdeki hızlı gelişmelerle birlikte tarım sektörünün GSYİH içindeki payının %3,4' gerilemiş olmasına rağmen; tarım sektörü hala Meksika'da istihdamın %11'ini sağlamaktadır. İklim çeşitliliği nedeniyle yılın her dönemi mahsul edilebilen ülkenin başlıca tarım ürünleri; mısır, fasulye, biber, kakao, domates, narenciye, çilek, papaya, avokado, vanilya, karpuz, kavun, ahududu, böğürtlen, dut, guava, aloe vera, salatalık, soğan ve nohuttur. Ülkede besicilik ve balıkçılığın yaygın olmasına ve hükümetin büyük çiftliklere destek vermesine rağmen küçük çiftliklerin rekabet gücü, NAFTA, AB, gili, Japonya ve Yeni Zelanda gibi ülkelerle imzalanan Serbest Ticaret Anlaşmaları nedeniyle zayıflamıştır. Bunların yanı sıra, alkollü (bira, tekila, meskal ve Çarap) ve alkolsüz içecekler, konserve meyve-sebze, oslar, tütün, Şekerli/çikolatalı mamuller üretimi de yaygındır. Meksika, 8 biyoteknolojisi sayesinde, domates, pamuk ve patates üretiminde haşerelere karşı daha dayanıklı olmaktadır. Üretilen organik gıdalar esas itibarıyla kahve, kakao, avokado ve tropikal

meyve ve sebzelerdir. Meksika, organik tarım arazi büyüklüğü kıstas alındığı takdirde dünyada 22. Sırada bulunmaktadır. Aynı zamanda, Meksika dünyanın ilk organik kahve üreticisidir.

4.2. Sanayi

NAFTA ile birlikte Meksika sanayisinde büyük artış yaşanmıştır. Dış ticaretin gelişiminin en önemli göstergesi; ABD sınırına yakın oluşturulan “maquiladora” isimli sanayi kentidir. Bu kentte, taşıt araçları, elektrikli eşyalar, tekstil ürünleri ve mobilyalar gibi birçok sektörde dünya devi markaların üretim fabrikaları kurulmuş olup; üretilen ürünlerin çok büyük kısmı ABD’ye ihraç edilmektedir. İmalat sanayi GSYİH’nın %18’ini oluşturmaktadır. 2009 yılında imalat sanayinde %6,5’lik bir küçülme yaşanmasına rağmen 2010 yılında yeniden toparlanmıştır.

Otomotiv sektörü ülkenin en önemli gelir kaynaklarından biridir. İmalat sanayinin %30’unu GSYİH’nın %16’sını, ihracat satışlarının %16’sını ve doğrudan yabancı sermaye yatırımlarının %5’nin otomotiv sektörü oluşturmaktadır. Otomotiv sektörü 2010 yılında 2009 yılına oranla %70’e yakın bir artış göstermiştir. Volkswagen (yeni Jetta), Ford (yeni Fiesta), Chrysler (Fiat500) gibi sektörlerdeki başlıca üreticiler ülkedeki yatırımlarını arttırmışlardır. Makine sektörü imalat sanayinin üçte birini, gıda sektörü dörtte birini; petrokimya, plastik ve kauçuk sektörleri ise yaklaşık beşte birini oluşturmaktadır. Son yıllarda tekstil, bilgisayar, elektronik eşya sektörlerinde ABD pazarındaki payını Çin’e kaptırmış olsa da; ABD’ye coğrafi yakınlığı sebebiyle lojistik ve dağıtım alanlarındaki avantajları sebebiyle Meksika’nın bu sektörlerdeki etkisi sürmektedir.

4.3. Bankacılık

1994 yılında yaşanan ekonomik kriz sonrası 1998 yılında, sektörlerde yabancı Şirketlere de sahip olma hakkı tanınmış, böylece bankacılık sistemi üzerinde yabancı kontrolü artmıştır. 2006 yılı itibarıyla yabancı Şirketlerin toplam mevduatların %80’i üzerinde kontrol sahibi olması, Meksika’nın 2008 yılında patlak veren küresel ekonomik krizden büyük ölçüde etkilenmesini açıklayan önemli bir etkidir. Finansal sistemin temel unsuru %56’lık bir paya sahip olan ticari bankalardır. Bankacılık sektörü denetim ve gözetimi Meksika Merkez Bankası tarafından yapılmaktadır. Başlıca büyük bankalar, Banamex, BBVA Bancomer, HSBC, Scotiabank, Banorte, ve Banco Inbursa’dır. Ülkenin en büyük dört bankasının mevduatlarının toplama oranı %65 olup, en büyük ulusal banka olan Mercantil del Norte (Banorte), yaklaşık %8 Pazar payına sahiptir. Kamu bankaları olan kalkınma bankaları, KOBG’lerin gelişimi ve krediye erişimi 9 açısından oldukça dardır ve kredi faizleri yüksektir. Kredi portföyünde 2010 yılında %2,5, 2011 yılında ise %3,5 oranında genişleme beklenmektedir.

4.4. Turizm

Meksika 2009 yılında yaklaşık 21,5 turist ağırlayarak dünyada onuncu, Latin Amerika’da ise ilk sırada yer almıştır. Meksika, doğal güzellikleri ve kültürel zenginliği ile hem eko turizm hem de kültür turizminde önemli bir potansiyele sahiptir. Ayrıca; UNESCO tarafından koruma altına alınan turizm bölgeleri açısından da bölgenin lideridir. Meksika’ya gelen turistlerin %80-85’i ABD kökenli olup; Meksika hükümeti Avrupalı turistlerin arttırılmasını hedeflemektedir. 2009 yılında turizmden elde ettiği yaklaşık 11,3 milyar dolarlık geliri 2010 yılında %1,2 oranında arttığı tahmin edilmektedir. Turizm Teşvik Konseyi www.visitmexico.com ve Turizm Ofisi http://www.cptm.com.mx/wb/CPTM/CPTM_Home internet adreslerinden detaylı bilgiye ulaşılabilmektedir.

5. ULAŞTIRMA VE TELEKOMÜNİKASYON ALTYAPISI

5.1. Ulaşım

5.1.1. Kara taşımacılığı: Ülkenin toplam kara yolu uzunluğu 366.095 km olup, bunun 6.279 km’si otoyoldan oluşmaktadır. Yurt içi kargo taşımacılığının %85’inden fazlası kara yolu ile yapılmakta, yolcu taşımacılığında da en çok kara yolu tercih edilmektedir.

5.1.2. Deniz taşımacılığı: 16 adet uluslararası ticari limana sahip olan ülkenin başlıca limanları; Altamira, Coatzacoalcos, Manzanillo, Lázaro, Cárdenas, Morro Redondo, Salina Cruz, Tampico ve Veracruz’dur. Liman altyapısının iyileştirilmesi ve maliyetlerin azaltılması için 2001-2002 yılları arasında bütçe gelirlerinin yarısından fazlası bu alana aktarılmıştır.

5.1.3. Hava taşımacılığı: Meksika’da 59’u uluslararası olmak üzere toplam 85 adet havaalanı bulunmakta olup, toplam havaalanı sayısı bakımından ülke, dünyada 3. sırada yer almaktadır. Sivil havacılık sanayinde Meksika, Latin Amerika bölgesinde Brezilya’dan sonra ikinci sırada yer almaktadır.

Sektörde artan rekabet nedeniyle son yıllarda maliyetlerin azaltılmasına yönelik girişimler uygulamaya geçirilmiş, ancak ülkenin en büyük havayolu Şirketi olan Mexicana de Aviación (Meksika Havayolları), Ağustos 2010’da iflasını açıklamış ve devredilmiştir. Başkent Mexico City’de bulunan Benito Juárez Havaalanı Latin Amerika’nın en yoğun havaalanıdır.

5.1.4. Demiryolu taşımacılığı: Ülkenin yaklaşık demiryolu uzunluğu 27.000km’dir. Kuzey-doğu demir yolu hattı, demir yolu ile yapılan yük taşımacılığının çoğunluğunun gerçekleştirildiği hattır. Demir yolu ile taşınan yük miktarı son yıllarda ikiye katlanmış ve 2008 yılında 100 milyon tona ulaşmıştır. Ayrıca; hükümet, büyük şehirlerdeki trafik sıkışıklığının önüne geçilmesi için demir yolu taşımacılığının gelişimini desteklemektedir.

5.1.5. Telekomünikasyon: Meksika, OECD ülkeleri arasında telefon ücretlerinin en yüksek olduğu ülkelerdendir. Son yıllarda gerçekleştirilen teknoloji ve altyapı yatırımları sayesinde sabit hat abonelerinin sayısı 19,4 milyona, mobil telefon kullanıcılarının sayısı ise 83,5 milyona ulaşmıştır. Ülke genelinde bilgisayar sahipliğinin OECD ülkelerine ve ğili, Brezilya ve Arjantin gibi bölge ülkelerine kıyasla düşük olması nedeniyle internet kullanım oranı da düşüktür. İnternet kullanıcılarının sayısı 2010 yılı itibarıyla 12,9 milyon olup, internet kullanıcılarının sayısı ise 31 milyondan fazladır.

5.2. Enerji

Meksika’da hem yatırımlar hem de işgücü ve gerekli teknolojilerin üretimi açısından enerji sektöründe gelişim potansiyeli bulunmaktadır. Rüzgâr enerjisinde hâlihazırda 185 megavatlık kurulu kapasiteye sahip olan Meksika’da yaklaşık 40.000 megavat düzeyinde üretim potansiyeli bulunmaktadır. Güneş enerjisi açısından da Meksika dünyada en fazla güneş alan ülkelerden olması sayesinde büyük bir potansiyel mevcuttur. Nitekim ülke topraklarının %90’nının günlük m2 başına ortalama 5kw/saat güneş ışığı almaktadır. Jeotermal kaynaklardan elektrik üretiminde de Meksika dünyada 3. sıradadır. Bu alanda 843 megavatlık kurulu kapasitenin 2.400 megavata çıkarılması mümkündür. 53.000 megavatlık hidroelektrik enerjisi potansiyelinin de 11.300 megavattı kuruludur.

5.3. Madencilik

Zengin maden yataklarına sahip olan Meksika, Peru’dan sonra dünyanın en büyük gümüş üreticisidir. Kok kömürü ise Latin Amerika bölgesinde yalnızca Kolombiya ve Meksika’da bulunmaktadır. Meksika, Kanada’da bulunan “The Fraser Institute” tarafından yapılan bir değerlendirmede madencilik potansiyeli açısından 71 ülke içerisinde 9. sırada yer almıştır. 2004 yılından beri petrol üretiminde yaşanan düşüşe rağmen Meksika, 2010 yılı itibarıyla dünyanın 7. büyük petrol üreticisidir. Ayrıca, Meksika yaklaşık 360 m3 değerinde kanıtlanmış doğal gaz rezervine sahiptir. Fakat doğal gaz üretiminin %80’den fazlası petrole dayanmaktadır. 1989 yılından bu yana Meksika net doğal gaz ithalatçısıdır. Sahip olduğu yaklaşık 340 m3 değerindeki kanıtlanmış doğal gaz rezervlerinin büyük bir kısmı ülkenin güneybatısında, Tabasco ve Chiapas; ve kuzeydoğusunda, Burgo ve Basin eyaletlerinden elde edilmektedir. Söz konusu üretimin %80’den fazlası petrole dayanmaktadır.

5.4. Perakende

Liberalleşme hareketler (1980’li yıllar) ve NAFTA’ya üyelik sayesinde sektörde ürün kalitesi ve çeşitliliği hızlı bir artış göstermiştir. Sektörde büyüklük bakımından Brezilya’dan sonra Latin Amerika’nın 2.si konumundadır. 11 Meksikalı perakendecilerle şirket evliliği yaparak, Wal-Mart (Wal-Mex adı ile Meksika’da bulunmaktadır) gibi yabancı şirketler, satın alma, indirimli satış mağazası açma ve hipermarket zinciri kurma vasıtalarıyla pazara dâhil olmuşlardır. 2011 yılında, ekonomik büyümenin

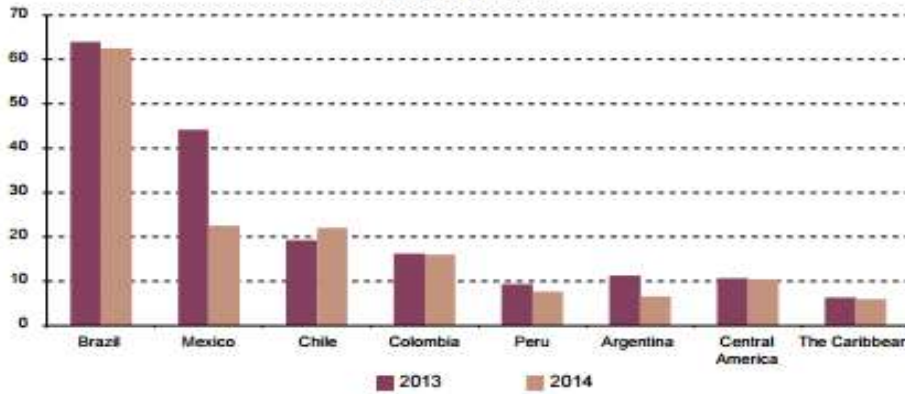
etkisiyle iyi bir performans sergilemiş olan sektör, %4 büyümüştür; bu sayede önceki yıl %6 olan oranlara yaklaşabilmiştir. Büyük perakende zincirlerinin son 5 yılda kaydetmiş olduğu büyümenin en önemli nedenlerinden biri, ülkedeki güvenlik koşulları dikkate alındığında, tüketicilerde güvenli alışveriş yapılabilecek yer algısının yerleşmiş olmasıdır.

6. MEKSİKA'DA YABANCI YATIRIMLAR

NAFTA üyeliğinin ve özelleştirme politikalarının etkisiyle Meksika'ya yabancı sermaye girişinde son yıllarda büyük artışlar kaydedilmiştir. Ekonomik büyüme, rekabet ve teknolojik gelişim gibi yönlerden ülke ekonomisinin katalizörü olan doğrudan yabancı sermaye girişi, 2009 yılında yaklaşık 11,4 milyar Dolar olarak gerçekleşmiştir. Meksika, yabancı sermaye girişi açısından Latin Amerika'da ikinci sırada yer almaktadır. (İGEME)

6.1. Ülkeler İtibarı ile Doğrudan Yabancı Yatırımlar (Milyar Dolar)

Figure 2
Latin America and the Caribbean (selected countries): inward foreign direct investment, 2013-2014
(Billions of dollars)

7. DIŞ TİCARET

7.1. Genel Durum

Latin Amerika ve Karayip ülkeleri arasında ithalat ve ihracat rakamlarıyla en yüksek paya sahip olan Meksika, bölge ihracatının ve ithalatının üçte birini gerçekleştirmektedir. Ülke, 117 milyonluk nüfusunun yanı sıra NAFTA ile birlikte yaklaşık 450 milyon, diğer ülkelerle imzalanan STA'lar dâhil edildiğinde ise 1,2 milyar nüfusa ulaşan geniş bir hinterlanda sahiptir.

En büyük ihracat pazarı olan ABD'de başlayıp tüm dünyaya yayılan küresel kriz nedeniyle dış ticareti oldukça fazla etkilenen Meksika'nın ihracatında 2009 yılında %21, ithalatında ise %24 düşüş gerçekleşmiştir. 2010 yılından itibaren ise ülke ekonomisindeki toparlanma dış ticaret verilerine de yansımıştır. 2012 yılında ihracatını ve ithalatını %6 artıran Meksika yıllar sonra ilk kez dış ticaret

açığını kapatarak fazla vermiştir. 2013 yılında ülke ihracatı %2,5, ithalat ise %2,8 artmıştır. 2013 yılı itibarıyla Meksika dünyanın 14. büyük ihracatçısı ve ithalatçısıdır. 2014 yılı dış ticaret verileri ise ülke ihracatının %4,6, ithalatının da %4,9 oranında arttığını göstermektedir.

Meksika'nın 2013 yılı ihracatının %83'ü imalat sanayi sektöründen, %13'ü petrol sektöründen, %3'ü ise tarım ürünlerinden oluşmaktadır. Aynı yıl ülke ithalatının ise %75'i ara mallarından, %10'u sermaye mallarından, %15'i de tüketim mallarından oluşmuştur.

7.1.1. Meksika'nın Dış Ticareti (1000 Dolar)

Yıl	İhracat	İthalat	Denge	Hacim
2001	158.386.217	168.376.891	-9.990.674	326.763.108
2002	160.750.540	168.650.541	-7.900.001	329.401.081
2003	164.906.509	170.545.787	-5.639.278	335.452.296
2004	187.980.442	196.809.381	-8.828.939	384.789.823
2005	214.207.306	221.818.980	-7.611.674	436.026.286
2006	249.960.546	256.085.920	-6.125.374	506.046.466
2007	271.821.215	281.926.513	-10.105.298	553.747.728
2008	291.264.809	308.583.120	-17.318.311	599.847.929
2009	229.712.337	234.384.532	-4.672.195	464.096.869
2010	298.305.075	301.481.734	-3.176.659	599.786.809
2011	349.569.049	350.842.386	-1.273.337	700.411.435
2012	370.826.831	370.746.056	80.775	741.572.887
2013	380.122.814	381.210.149	-1.087.335	761.332.963
2014	397.657.694	399.977.210	-2.319.516	797.634.904
2015	380.749.925	395.232.221	-14.482.296	775.982.146

Kaynak: ITC Trademap.

7.2 İhracat

Meksika'nın başlıca ihraç ürünleri ham petrol (%9,1), binek otomobilleri (%8,2), kara taşıtları aksamı (%5,7), eşya taşımaya mahsus motorlu taşıtlar (%5,4), otomatik bilgi işlem makineleri (%5,2), TV alıcıları ve monitörler (%4,2), telefon cihazları, ses, görüntü veya diğer bilgileri almaya veya vermeye mahsus diğer cihazlardır (%4). Ülkenin 2014 yılı ihracatının %89'u petrol dışı sektörlerden, %6,4'ü ise tarım ve gıda ürünlerinden oluşmaktadır.

7.2.1. Meksika'nın İhracatında Başlıca Ürünler (1000 Dolar)

GTİP	Ürün Adı	2012	2013	2014
	Tüm Ürünler	370.642.552	380.122.814	397.657.694
2709	Ham petrol	46.788.248	42.803.730	36.249.275
8703	Binek otomobilleri ve esas itibariyle insan taşımaya üzere imal edilmiş diğer motorlu taşıtlar	29.169.292	32.389.396	32.391.314
8708	Karayolu taşıtları için aksam, parça ve aksesuarlar	19.045.971	20.521.883	22.820.323
8704	Eşya taşımaya mahsus motorlu taşıtlar	14.799.962	17.560.512	21.503.474
8471	Otomatik bilgi işlem mak. bunlara ait birimler; manyetik veya optik okuyucular, verileri koda dönüştüren ve işleyen mak.	18.438.728	17.401.275	20.737.856
8528	Monitörler ve projektörler, televizyon alıcı cihazları	17.767.634	16.688.938	16.869.508
8517	Telefon cihazları, ses, görüntü veya diğer bilgileri almaya veya vermeye mahsus diğer cihazlar	17.186.286	17.975.612	15.750.840
8544	İzole edilmiş teller, kablolar ve diğer elektrik iletkenler; tek tek kaplanmış liflerden oluşan fiber optik kablolar	8.851.651	10.161.126	11.110.556
8701	Traktörler	6.035.882	5.565.736	7.777.168
9401	Oturmaya mahsus mobilyalar ve bunların aksam ve parçaları	4.649.265	5.270.246	6.240.958

9018	Tıpta, cerrahide, dişçilikte ve veterinerlikte kullanılan alet ve cihazlar	4.708.572	5.111.866	5.840.638
2710	Petrol yağları ve bitümenli minerallerden elde edilen yağlar	4.982.029	5.691.444	5.651.293
7108	Altın (platin kaplamalı altın dahil) (işlenmemiş veya yarı işlenmiş ya da pudra halinde)	7.974.076	5.816.271	4.691.375
8418	Buzdolapları, dondurucular ve diğer soğutucu ve dondurucu cihazlar ve ısı pompaları	4.139.660	4.444.864	4.468.825
8409	Sadece veya esas itibariyle 84.07 veya 84.08 pozisyonlarındaki motorların aksam ve parçaları	3.686.307	3.566.792	4.012.313
9999	Tarifinin başka yerinde belirtilmeyen ürünler	4.343.884	3.383.623	3.935.851
8537	Elektrik kontrol, dağıtım tabloları, panolar, konsollar, kabinler, diğer mesnetler ve sayısal kontrol cihazları	2.927.300	3.461.413	3.810.649
8407	Kıvılcım ile ateşlemeli içten yanmalı doğrusal veya döner pistonlu motorlar (patlamalı motor)	2.701.222	3.362.802	3.567.856
8536	Gerilimi 1000 voltu geçmeyen elektrik devresi teçhizatı (anahtarlar, röleler, sigortalar, fişler, kutular vb)	3.152.000	3.210.340	3.346.518
8501	Elektrik motorları ve jeneratörler [elektrik enerjisi üretim (elektrojen) grupları hariç]	2.764.210	2.702.976	2.892.970
8415	Klima cihazları (motorlu bir vantilatör ile nem ve ısıyı değiştirmeye mahsus tertibatı olanlar)	1.831.232	2.136.408	2.844.096
8504	Elektrik transformatörleri, statik konvertörler (örneğin; redresörler) ve endüktörler	2.664.370	2.684.408	2.736.319

8606	Kendinden hareketli olmayan yük taşımaya mahsus demiryolu veya tramvay vagonları	1.573.959	1.919.233	2.707.155
2203	Biralar (malttan)	2.121.906	2.211.205	2.411.024
8414	Hava veya vakum pompaları, hava veya diğer gaz kompresörleri, fanlar, aspiratörü olan havalandırmaya mahsus davlumbazlar	2.041.393	2.173.535	2.374.154
8481	Borular, kazanlar, tanklar, depolar ve benzeri diğer kaplar için musluklar, valfler (vanalar) ve benzeri cihazlar	1.952.620	2.076.358	2.285.939
7106	Gümüş (altın veya platin yıldızlı gümüş dâhil) (işlenmemiş veya yarı işlenmiş ya da pudra halinde)	4.269.669	3.121.139	2.281.650
9032	Otomatik kontrol ve ayar alet ve cihazları	1.914.422	2.046.732	2.280.784
8421	Santrifüjler; sıvıların veya gazların filtre edilmesine veya arıtılmasına mahsus makina ve cihazlar	1.866.825	2.059.123	2.225.000
8411	Turbojetler, turbopropellerler ve diğer gaz türbinleri	2.008.554	1.790.696	2.181.539
8532	Sabit, değişken veya ayarlanabilir (ön ayar yapılabilir) elektrik kondansatörleri	506.869	510.046	2.001.575
8518	Mikrofonlar ve mesnetleri, hoparlör, kulaklık, mikrofon-kulaklık setleri, ses frekansı yükseltici setleri, amplikatörler	1.470.851	1.775.261	1.911.923
8543	Kendine has fonksiyonlu diğer elektrikli makina ve cihazlar	1.549.312	1.605.089	1.911.797
9405	Diğer aydınlatma cihazları, ışıklı panolar, ışıklı tabelaları ve benzer eşya ve bu eşyanın aksam ve parçaları	1.335.717	1.474.009	1.888.799

8408	Sıkıştırmayla ateşlemeli içten yanmalı pistonlu motorlar (dizel ve yarı dizel)	1.779.899	1.806.985	1.862.650
8512	Motorlu taşıtlar, bisiklet, motosikletlerde için aydınlatma veya işaret cihazları, cam siliciler vb. Tertibat	1.285.574	1.664.631	1.855.054
3923	Plastiklerden eşya taşınmasına veya ambalajlanmasına mahsus malzeme, tıpa, kapak, kapsül ve diğer kapama malzemeleri	1.522.747	1.741.893	1.855.018
8413	Sıvılar için pompalar (ölçü tertibatı olsun olmasın) ve sıvı elevatörleri	1.541.978	1.650.642	1.826.789
0702	Domates (taze/soğutulmuş)	1.681.274	1.835.175	1.788.454
0709	Diğer sebzeler (taze/soğutulmuş)	1.278.949	1.800.015	1.787.006

Kaynak: ITC Trademap.

Dış ticaretinde ABD'ye olan bağımlılığını azaltmak, ürün ve pazar çeşitliliğini sağlamak için üçüncü ülkelerle STA'lar imzalamış olmasına rağmen, Meksika'nın 2014 yılı ihracatında %80 payla ilk sırada ABD yer almış; Kanada (%2,7) ve Çin (%1,5) onu takip etmiştir. İspanya (%1,5) dördüncü sırada yer alırken, Brezilya (%1,2) ve Kolombiya (%1,2) bu ülkeleri takip etmiştir. Türkiye ise %0,1 payla Meksika'nın 2014 yılı ihracatında 37. sırada yer almıştır.

7.2.2. Meksika'nın İhracatında Başlıca Ülkeler (1000 Dolar)

Ülke	2012	2013	2014
Tüm Ülkeler	370.642.552	380.122.814	397.657.694
ABD	288.178.654	299.934.360	319.347.504
Kanada	10.927.229	10.414.362	10.672.143
Çin	5.720.856	6.467.141	5.979.179
İspanya	7.023.928	7.199.962	5.895.307
Brezilya	5.657.554	5.386.642	4.739.600
Kolombiya	5.592.265	4.735.412	4.733.687
Almanya	4.484.348	3.794.204	3.501.384
Hindistan	3.306.360	3.811.662	2.720.748
Japonya	2.610.661	2.242.191	2.609.887

Hollanda	1.913.536	1.586.542	2.270.181
Şili	2.251.514	2.084.672	2.147.992
Güney Kore	1.726.592	1.525.319	2.027.267
Birleşik Krallık	2.602.962	1.437.911	1.806.235
Guatemala	1.827.263	1.732.792	1.784.867
Peru	1.527.651	1.770.546	1.730.168
İtalya	1.299.344	1.251.517	1.701.913
Belçika	1.142.913	1.106.622	1.699.219
Fransa	1.295.750	1.296.564	1.643.883
Venezuela	2.118.125	2.154.939	1.551.614
İsviçre	823.722	1.111.869	1.400.947
Arjantin	1.932.399	1.965.926	1.301.903
Hong Kong	824.959	956.710	1.028.734
Avustralya	1.086.320	988.260	1.009.207
Kosta Rika	993.303	976.738	996.716
Panama	1.135.958	1.046.576	989.114

Kaynak: ITC Trademap.

7.3. İthalat

Meksika'nın 2014 yılı ithalatının %92'si petrol dışı sektörlerden, %6,7'si ise tarım ve gıda ürünlerinden oluşmaktadır. Ülke ithalatının yaklaşık %75'i ara malı, %15'i tüketim malı ve %10'u sermaye mallarından oluşmaktadır. İşlenmiş petrol ürünleri (%6,1); kara taşıtları aksamı (%5,8); elektronik entegre devreler (%3,5) ile telefon cihazları, ses, görüntü veya diğer bilgileri almaya veya vermeye mahsus diğer cihazlar (%3,4) ülke ithalatında öne çıkan başlıca ürünlerdir.

Genel olarak Meksika'nın ithalatı makine, otomobil, elektrik-elektronik ürünleri, plastik eşya, ilaç, optik cihazlar, otomotiv yan sanayi, demir-çelikten eşya, organik kimyasallar, plastik ambalaj malzemeleri ve eşya taşımaya mahsus motorlu taşıtlar ağırlıklı bir yapı sergilemektedir.

GTİP	Ürün Adı	2012	2013	2014
	Tüm Ürünler	370.751.407	381.210.149	399.977.210
2710	Petrol yağları ve bitümenli minerallerden elde edilen yağlar	27.229.531	25.329.941	24.352.549
8708	Karayolu taşıtları için aksam, parça ve aksesuarlar	20.598.711	20.611.065	22.921.463
8542	Elektronik entegre devreler	11.662.633	13.359.817	13.933.586
8517	Telefon cihazları, ses, görüntü veya diğer bilgileri almaya veya vermeye mahsus diğer cihazlar	13.379.022	15.060.021	13.436.198
9999	Tarifenin başka yerinde belirtilmeyen ürünler	10.439.999	8.583.131	10.672.862
8529	Sadece veya esas itibariyle 85.25 ila 85.28 pozisyonlarında yer alan cihazlara mahsus aksam ve parçalar	9.910.256	9.555.548	9.535.133
8471	Otomatik bilgi işlem mak. bunlara ait birimler; manyetik veya optik okuyucular, verileri koda dönüştüren ve işleyen mak.	8.338.778	8.832.648	8.973.931
8703	Binek otomobilleri ve esas itibariyle insan taşımak üzere imal edilmiş diğer motorlu taşıtlar	7.643.234	8.452.624	8.574.942
711	Petrol gazları ve diğer gazlı hidrokarbonlar	3.851.721	5.568.618	7.142.409
8536	Gerilimi 1000 voltu geçmeyen elektrik devresi teçhizatı (anahtarlar, röleler, sigortalar, fişler, kutular vb.)	5.086.239	5.608.296	5.949.643
8473	84.69 ila 84.72 pozisyonlarındaki makina ve cihazlarda kullanılmaya elverişli aksam-parça-aksesuarlar (kutu, kılıf vb.)	5.695.058	5.555.751	5.583.903
8544	İzole edilmiş teller, kablolar ve diğer elektrik iletkenler; tek tek kaplanmış liflerden oluşan fiber optik kablolar	4.656.499	5.356.982	5.466.201
8408	Sıkıştırılmayla ateşlemeli içten yanmalı pistonlu motorlar (dizel ve yarı dizel)	4.091.967	3.741.428	4.459.717

3926	Plastikten diğer eşya	3.576.648	3.732.112	4.033.360
8409	Sadece veya esas itibariyle 84.07 veya 84.08 pozisyonlarındaki motorların aksam ve parçaları	3.338.688	3.357.349	3.741.962
8414	Hava veya vakum pompaları, hava veya diğer gaz kompresörleri, fanlar, aspiratörü olan havalandırmaya mahsus davlumbazlar	3.281.188	3.145.668	3.654.024
4011	Kauçuktan yeni dış lastikler	3.053.233	3.089.960	3.382.682
8538	Esas itibariyle 85.35, 85.36 veya 85.37 pozisyonlarında yer alan cihazlarda kullanılmaya uygun aksam ve parçalar	2.792.366	3.105.470	3.318.435
8504	Elektrik transformatörleri, statik konvertörler (örneğin; redresörler) ve endüktörler	2.956.427	3.189.397	3.290.354
8528	Monitörler ve projektörler, televizyon alıcı cihazları	2.941.431	2.872.885	3.277.954
9013	Sıvı kristalli tertibat, lazerler, diğer optik cihaz ve aletler	3.187.916	3.226.298	3.214.137
8541	Diyotlar, transistörler vb yarı iletken tertibat; ışık yayan diyotlar; monte edilmiş piezo elektrik kristaller	2.489.558	2.801.501	3.207.506
8481	Borular, kazanlar, tanklar, depolar ve benzeri diğer kaplar için musluklar, valfler (vanalar) ve benzeri cihazlar	2.793.774	2.835.238	3.179.566
3004	Tedavide veya korunmada kullanılmak üzere hazırlanan ilaçlar (dozlandırılmış)	3.194.853	3.089.163	2.994.720
8483	Transmisyon milleri, kranklar; yatak kovanları ve mil yatakları; dişliler ve sistemleri; vidalar; dişli kutuları volan vb.	2.380.357	2.503.366	2.784.320
7326	Demir veya çelikten diğer eşya:	2.592.099	2.648.056	2.739.808
8479	Kendine özgü bir fonksiyonu olan diğer makinalar ve mekanik cihazlar	2.052.133	2.462.930	2.593.878
7318	Demir veya çelikten vidalar, civatalar, somunlar, tırfonlar, perçin çivileri, pimler, kamalar, rondelalar vb. Eşya	2.169.565	2.293.352	2.499.736

9018	Tıpta, cerrahide, dişçilikte ve veterinerlikte kullanılan alet ve cihazlar	1.963.378	2.222.884	2.465.971
3901	Etilen polimerleri (ilk şekillerde)	1.994.450	2.186.864	2.427.734
3923	Plastiklerden eşya taşınmasına veya ambalajlanmasına mahsus malzeme, tıpa, kapak, kapsül ve diğer kapama malzemeleri	2.216.287	2.322.004	2.421.604
1005	Mısır	2.996.571	2.053.004	2.395.335
2902	Siklik hidrokarbonlar	2.581.804	2.380.458	2.307.031
8443	Baskı yapmaya mahsus makinalar; kopyalama ve faks makinaları; bunların aksam, parça ve aksesuarları	2.102.882	2.203.409	2.250.476
8534	Baskı devreler	1.865.040	2.144.002	2.197.471
8413	Sıvılar için pompalar (ölçü tertibatı olsun olmasın) ve sıvı elevatörleri	2.138.275	2.108.966	2.162.319
8421	Santrifüjler; sıvıların veya gazların filtre edilmesine veya arıtılmasına mahsus makina ve cihazlar	1.823.203	2.005.649	2.153.917
8407	Kıvılcım ile ateşlemeli içten yanmalı doğrusal veya döner pistonlu motorlar	2.362.231	2.384.463	2.104.936
1201	Soya fasulyesi	973.348	2.067.132	2.071.117
9401	Oturmaya mahsus mobilyalar ve bunların aksam ve parçaları	1.580.856	1.967.984	1.985.515

Kaynak: ITC Trademap.

Meksika 2013 yılı ithalatının %49'unu ABD'den gerçekleştirmiştir. Çin (%16,6) ve Japonya (%4,4) ABD'nin ardından sırayla ikinci ve üçüncü sırada yer alırken; Güney Kore (%3,4), Almanya (%3,4), Kanada (%2,5) ve Malezya (%1,6) Meksika'nın diğer başlıca tedarikçileri olmuştur. Türkiye, bu sıralamada 2014 yılında %0,2 pay ile 37. sırada yer almıştır.

7.3.2. Meksika'nın İthalatında Başlıca Ülkeler (1000 Dolar)

Ülke	2012	2013	2014
Tüm Ülkeler	370.751.407	381.210.149	399.977.210
ABD	185.683.875	187.758.444	195.857.139
Çin	56.936.125	61.321.380	66.255.966
Japonya	17.655.206	17.076.115	17.544.577
Güney Kore	13.340.966	13.492.971	13.771.522
Almanya	13.507.763	13.460.987	13.762.330
Kanada	9.889.853	9.847.045	10.044.921
Malezya	4.735.613	5.379.000	6.560.587
Tayvan	6.183.006	6.689.041	6.368.035
İtalya	5.463.036	5.621.861	5.219.400
İspanya	4.081.099	4.311.071	4.753.243
Brezilya	4.494.509	4.420.606	4.472.973
Tayland	3.805.704	4.321.970	4.353.575
Fransa	3.471.934	3.690.618	3.791.300
Hindistan	2.950.912	2.868.177	3.726.520
Hollanda	3.561.584	4.202.177	3.688.029
Kosta Rika	3.259.369	3.174.397	2.541.792
Birleşik Krallık	2.391.965	2.508.028	2.513.364
Vietnam	1.153.987	1.486.021	2.092.096
İsviçre	1.535.515	1.736.114	2.009.400
Filipinler	1.389.075	1.592.575	1.935.634
İrlanda	1.010.600	1.053.111	1.584.003
Rusya Fed.	1.208.811	1.212.012	1.510.511
Şili	1.502.613	1.438.432	1.397.604
Endonezya	1.190.567	1.148.991	1.347.942
Singapur	1.371.143	1.456.425	1.199.910

Kaynak: ITC Trademap.

8. TÜRKİYE İLE TİCARET

8.1. Genel Durum

Meksika, Bakanlığımız tarafından 2014-2015 döneminde Öncelikli Ülkelerinden birisi olarak belirlenmiştir. Türkiye ile Meksika arasındaki ticaret, coğrafi uzaklık, nakliye masraflarının yüksekliği, kolay bozulabilir ürünlerin taşınmasındaki zorluklar, iki ülkenin de benzer üretim ve ihracat portföyüne sahip olması ve Türkiye'nin AB pazarına, Meksika'nın ise ABD pazarına odaklanması nedeniyle düşük hacimde seyretmiştir. Türkiye'nin Meksika'nın 2013 yılı ihracatında ve ithalatında 39. sırada olması, iki ülke arasındaki ticaretin geliştirilmesi gerektiğini göstermektedir.

Meksika ile Türkiye'nin ikili ticaretine ilişkin veriler incelendiğinde; bu ülkeye ihracatımızın yıllar itibarıyla dalgalı bir seyir izlediği ve 2009 yılında küresel ekonomik krizin olumsuz etkilerinin ikili ticaret verilerine de yansıdığı görülmektedir. Nitekim aynı yıl Meksika'ya ihracatımız %39 azalmıştır. 2013 yılında Meksika'ya ihracatımızın %16 artışa karşılık ithalatımızın %15 arttığı, böylece iki ülke arasındaki ticaret hacminin 1,2 milyar Dolar seviyelerine yükseldiği görülmektedir. 2014 yılında ise Meksika'ya ihracatımızda %31 artış yaşanırken bu ülkeden gerçekleştirilen ithalattaki %6 azalmanın etkisiyle ülkemiz aleyhindeki dış ticaret açığının %17 azaldığı görülmektedir.

8.1.1. Türkiye-Meksika Dış Ticaret Değerleri (1000 Dolar)

Yıl	İhracat	İthalat	Denge	Hacim
2001	51.773	30.916	20.857	82.689
2002	76.674	51.992	24.683	128.666
2003	40.422	99.979	-59.557	140.401
2004	150.608	120.122	30.486	270.729
2005	163.672	196.409	-32.737	360.081
2006	140.778	261.944	-121.166	402.723
2007	196.750	352.197	-155.446	548.947
2008	152.166	381.973	-229.807	534.138
2009	93.290	335.226	-241.937	428.516
2010	145.500	494.608	-349.108	640.109
2011	144.986	699.394	-554.408	844.380
2012	205.999	867.154	-661.155	1.073.153
2013	238.712	1.000.838	-762.126	1.239.551
2014	311.978	944.665	-632.686	1.256.643
2014 (7 ay)	165.036	477.956	-312.919	642.992
2015 (7 ay)	209.702	534.249	-324.547	743.950

Kaynak: TÜİK

Meksika'ya 2014 yılı ihracatımızda %10,7 pay ile kara taşıtları aksamı %33,8 artışla yine ilk sırada yer almaktadır. Eşya taşımaya mahsus motorlu taşıtlar 2014 yılında bu ülkeye ihracatımızda %435,9 artış ve %9,5 pay ile ikinci sıraya yükselmiştir. Meksika'ya ihracatımızın %7,4'ünü oluşturan ve üçüncü sırada yer alan mücevherat ihracatında aynı yıl %45,4 artış meydana gelmiştir. Fındık ise toplam ihracattan %4,1 pay alarak dördüncü sırada yer almıştır. Dizel minibüsler, çinko cevherleri, demir-çelik borular, motor aksamı, takım tezgahları, karoseri, kauçuk lastik, tütün ve pamuklu mensucat ise Meksika'ya ihracatımızda önem arz eden diğer başlıca ürünlerdir. 2014 yılında Meksika'ya ihracatımızın %8,2'sini tarım ve gıda ürünleri oluşturmuştur.

8.1.2. Türkiye'nin Meksika'ya İhracatında Başlıca Ürünler (1000 Dolar)

GTİP	Ürün Adı	2012	2013	2014
	Tüm Ürünler	205.999	238.712	312.004
8708	Karayolu taşıtları için aksam, parça ve aksesuarlar	15.938	24.872	33.284
8704	Eşya taşımaya mahsus motorlu taşıtlar	0	5.514	29.547
7113	Mücevherci eşyası ve aksamı (kıymetli metallere veya kıymetli metallerle kaplama metallere)	10.752	15.848	23.046
0802	Diğer kabuklu meyveler (taze/kurutulmuş) (kabuğu çıkarılmış/soyulmuş)	1.003	1.737	12.726
8702	10 veya daha fazla kişi taşımaya mahsus (sürücü dâhil) motorlu taşıtlar	441	4.542	9.996
2608	Çinko cevherleri ve konsantreleri	8.881	4.909	8.576
7305	Demir veya çelikten diğer ince ve kalın borular (dikişli, perçinli) (kesitleri daire şeklinde, dış çapı > 406,4 mm)	0	1.253	7.721
8409	Sadece veya esas itibariyle 84.07 veya 84.08 pozisyonlarındaki motorların aksam ve parçaları	1.845	7.754	7.319
8462	Metalleri dövme, çekiçleme, kalıpta dövme, kesme, taslak çıkartma, şatafatlama, karbürleri işlemeye mahsus takım tezgâhları	5.074	6.500	7.261
8707	Karayolunda kullanılan motorlu taşıtlar için karoseriler (şoför mahalleri dâhil)	6.984	9.815	7.190
4011	Kauçuktan yeni dış lastikler	9.727	6.018	6.593

2401	Yaprak tütün ve tütün döküntüleri	4.819	8.182	6.472
------	-----------------------------------	-------	-------	-------

5209	Pamuklu mensucat (ağırlık itibariyle %85 veya daha fazla pamuk içeren ve m2 ağırlığı 200 gramı geçenler)	5.768	6.834	5.449
9999	Tarifenin başka yerinde belirtilmeyen ürünler	511	1.695	4.637
8414	Hava veya vakum pompaları, hava veya diğer gaz kompresörleri, fanlar, aspiratörü olan havalandırmaya mahsus davlumbazlar	2.864	2.273	3.957
8703	Binek otomobilleri ve esas itibariyle insan taşımak üzere imal edilmiş diğer motorlu taşıtlar (yarış arabaları dâhil)	0	1.849	3.925
8483	Transmisyon milleri, kranklar; yatak kovanları ve mil yatakları; dişliler ve sistemleri; vidalar; dişli kutuları volan vb.	8.970	5.608	3.707
8701	Traktörler	3.354	2.874	3.613
4016	Sertleştirilmemiş vulkanize kauçuktan diğer eşya	4.225	3.305	3.592
7013	Sofra, mutfak, tuvalet, yazıhane, ev tezyinatı ve benzeri işler için cam eşya	1.578	2.077	3.182
5604	Dokumaya elverişli maddelerle kaplanmış kauçuk ip ve halatlar	4	0	3.096

2519	Magnezit, erimiş yanmış manyezi ve diğer magnezyum oksit	1.235	2.780	2.768
7312	Demir veya çelikten demetlenmiş teller (toron), halat ve kablolar, örme halatlar, buçurgat halatları ve benzerleri	2.197	3.910	2.696
7413	Bakırdan demetlenmiş teller, kablolar, örme halatlar ve benzerleri (elektrik için izole edilmiş olanlar hariç)	0	1.711	2.689
2528	Tabii boratlar ve bunların konsantreleri	1.903	2.234	2.629
7606	Alüminyum saclar, levhalar, şeritler (kalınlığı 0,2 mm. yi geçenler)	643	3.390	2.573
7216	Demir veya alaşımsız çelikten profiller	2.805	1.718	2.320

8474	Toprak, taş, metal cevheri vb. ayıklama, eleme, tasnif, ayırma, yıkama, kırma, öğütme, yoğurma, kalıplama vb.	320	590	2.210
8413	Sıvılar için pompalar (ölçü tertibatı olsun olmasın) ve sıvı elevatörleri	2.861	1.680	2.182
6006	Diğer örme mensucat	2.362	2.117	2.018
1106	Kuru baklagillerin, nişasta/insülin içeren kök ve yumrularının unu, ezmesi ve tozu	0	0	1.911
8475	Elektrik veya elektronik ampullerin, tüplerin, valflerin montajına ve cam veya cam eşyanın imaline mahsus makinalar	430	337	1.908
5407	Sentetik filament ipliklerinden dokunmuş mensucat	2.296	3.058	1.900
6802	Yontulmaya veya inşaata elverişli işlenmiş taşlar (kayağan taş hariç), mozaik için küp şeklinde taşlar, granüller	560	1.034	1.867
8428	Kaldırma, elleçleme, yükleme, boşaltma makinaları (asansörler, yürüyen merdivenler, konveyörler, teleferikler gibi)	5.196	1.281	1.821
5211	Pamuklu mensucat (pamuk oranı < % 85 olan sentetik veya suni liflerle karıştırılmış olup m2. ağırlığı 200 gr.1 geçenler)	2.741	4.478	1.796
3920	Plastikten diğer levha, plaka, şerit, film, folyo (gözeneksiz)	232	945	1.747
3923	Plastiklerden eşya taşınmasına veya ambalajlanmasına mahsus malzeme, tıpa, kapak, kapsül ve diğer kapama malzemeleri	241	1.877	1.663
8504	Elektrik transformatörleri, statik konvertörler (örneğin; redresörler) ve endüktörler	1.015	1.355	1.540
9403	Diğer mobilyalar ve bunların aksam ve parçaları	1.269	1.291	1.537

Kaynak: ITC Trademap

Türkiye'nin Meksika'dan 2014 yılında ithal ettiği ürünler arasında binek otomobilleri %34,1 pay ve %11,9 ithalat düşüşü ile yine ilk sıradadır. Polivinil klorid, buğday, medikal cihazlar, telefon cihazları, kuru baklagiller (nohut, fasulye), boya pigmentleri, propilen, bilgisayar cihazları ve aksamı, elektrik devreleri, florspat ve kara taşıtları aksamı 2014 yılında Meksika'dan ithal edilen diğer başlıca ürünler olmuştur. Aynı yıl Meksika'dan ithalatımızın %12,6'sını tarım ve gıda ürünleri oluşturmuştur.

8.1.3. Türkiye'nin Meksika'dan İthalatında Başlıca Ürünler (1000 Dolar)

GTİP	Ürün Adı	2012	2013	2014
	Tüm Ürünler	867.154	1.000.838	944.665
8703	Binek otomobilleri ve esas itibariyle insan taşımak üzere imal edilmiş diğer motorlu taşıtlar (yarış arabaları dahil)	235.083	365.670	322.314
3904	Vinil klorür veya diğer halojenlenmiş olefinlerin polimerleri (ilk şekillerde)	68.533	91.856	95.097
1001	Buğday ve mahlut	33.082	64.260	81.301
9018	Tıpta, cerrahide, dişçilikte ve veterinerlikte kullanılan alet ve cihazlar	35.824	42.842	42.190
8517	Telefon cihazları, ses, görüntü veya diğer bilgileri almaya veya vermeye mahsus diğer cihazlar	71.540	68.762	37.982
0713	Kuru baklagiller (kabuksuz) (taneleri ikiye ayrılmış)	23.913	6.768	25.139
3206	Diğer boyayıcı maddeler, lüminofor olarak kullanılan inorganik ürünler	7.853	22.190	19.059
3902	Propilen ve diğer olefinlerin polimerleri (ilk şekillerde)	15.411	17.385	17.915
9999	Tarifenin başka bir yerinde belirtilmeyen ürünler	0	9.318	17.438
8471	Otomatik bilgi işlem mak. bunlara ait birimler; manyetik veya optik okuyucular, verileri koda dönüştüren ve işleyen mak.	15.534	10.769	16.707
8536	Gerilimi 1000 voltu geçmeyen elektrik devresi teçhizatı (anahtarlar, röleler, sigortalar, fişler, kutular vb)	10.975	15.167	16.216
2529	Feldispat, lösit, nefelin ve siyenit nefelin, florspat	11.269	12.811	11.468
8708	Karayolu taşıtları için aksam, parça ve aksesuarlar	15.718	13.291	10.064
5502	Suni filament demetleri	100	15.972	9.313
3004	Tedavide veya korunmada kullanılmak üzere hazırlanan ilaçlar (dozlandırılmış)	4.596	6.203	8.449
9021	Ortopedik cihazlar; cebireler, kırıklar için cihazlar vb. protez organlar; işitme cihazları, vücut içi ve dışı cihazları	5.096	6.816	8.292

8501	Elektrik motorları ve jeneratörler [elektrik enerjisi üretim (elektrojen) grupları hariç]	2.889	3.371	6.482
8418	Buzdolapları, dondurucular ve diğer soğutucu ve dondurucu cihazlar ve ısı pompaları	7.044	9.153	6.370
8544	İzole edilmiş teller, kablolar ve diğer elektrik iletkenler; tek tek kaplanmış liflerden oluşan fiber optik kablolar	3.102	4.890	6.054
8701	Traktörler	14.072	6.049	5.977
2208	Etil alkol (alkol derecesi < %80, taşıyıcı edilmemiş) ve damıtılarak elde edilmiş likör ve diğer alkollü içkiler	3.942	4.636	5.847
7108	Altın (platin kaplamalı altın dâhil) (işlenmemiş veya yarı işlenmiş ya da pudra halinde)	6.196	6.019	5.677
8421	Santrifüjler; sıvıların veya gazların filtre edilmesine veya arıtılmasına mahsus makina ve cihazlar	4.117	4.809	5.401
8531	Elektrikli ses veya görüntülü işaret cihazları (ziller, sirenler, gösterge tabloları, hırsızlık veya yangın alarmları)	4.831	5.444	5.310
2908	Fenollerin ve fenol-alkollerin halojenlenmiş/sülfolanmış/nitrolanmış/nitrozolanmış türevleri	3.002	4.611	4.797
3603	Fitiller, infilak fitilleri, ağızotları veya infilak kapsülleri, ateşleyici maddeler, elektrikli infilak ettiriciler	3.536	3.984	4.560
8414	Hava veya vakum pompaları, hava veya diğer gaz kompresörleri, fanlar, aspiratörü olan havalandırmaya mahsus davlumbazlar	2.829	3.987	4.203
3204	Sentetik organik boyayıcı maddeler, flüoresanlı aydınlatma maddeleri veya lüminofor olarak kullanılan organik ürünler	2.216	3.022	4.178
8537	Elektrik kontrol, dağıtım tabloları, panolar, konsollar, kabinler, diğer mesnetler ve sayısal kontrol cihazları	3.912	7.175	4.171

9026	Sıvı ve gazların akış, seviye, basınç ve diğer özelliklerini ölçmeye veya muayenesine mahsus alet ve cihazlar	2.849	3.640	4.132
7019	Cam lifleri (cam yünü dahil) ve bunlardan eşya (iplik, dokunmuş mensucat gibi)	259	739	3.866
8481	Borular, kazanlar, tanklar, depolar ve benzeri diğer kaplar için musluklar, valfler (vanalar) ve benzeri cihazlar	4.481	4.804	3.797
5209	Pamuklu mensucat (ağırlık itibariyle % 85 veya daha fazla pamuk içeren ve m2 ağırlığı 200 gr. 1 geçenler)	710	898	3.623
8443	Baskı yapmaya mahsus makinalar; kopyalama ve faks makinaları; bunların aksam, parça ve aksesuarları	2.411	2.532	3.501
3003	Tedavide veya korunmada kullanılmak üzere karıştırılmış ilaçlar (dozsuz)	4.883	5.623	3.411
8518	Mikrofonlar ve mesnetleri, hoparlör, kulaklık, mikrofon-kulaklık setleri, ses frekansı yükseltici setleri, amplikatörler	2.424	3.643	3.386
8301	Adi metallerden kilit, sürgü ve asma kilit (anahtarlı, şifreli veya elektrikli) ve bunların adi metallerden anahtarları	2.357	3.713	3.326
8424	Sıvı veya tozları püskürtmeye, dağıtmaya mahsus mekanik cihaz, yangın söndürme cihazları, yangın ve kum püskürtme	2.540	2.579	3.243
3402	Yıkama, temizleme müstahzarları (sabunlar hariç)	910	1.035	2.937
2915	Doymuş asiklik monokarboksilik asitler ve bunların türevleri	2.023	1.081	2.676

Kaynak: ITC Trademap

9. İKİ ÜLKE ARASINDAKİ ANLAŞMA VE PROTOKOLLER

1927 yılında Türkiye ile Meksika arasında imzalanan Dostluk Anlaşması'nın 1928 yılında yürürlüğe girişiyle kurulan diplomatik ilişkiler gelişerek sürmektedir. İki ülke arasında 28.09.1998 tarihinde imzalanan Ticaret ve Ekonomik İşbirliği Anlaşması 20.12.1998 tarihinde onaylanmıştır. Türkiye-Meksika Karma Ekonomik Komitesi (KEK) 1. Dönem Toplantısı ise 9 Temmuz 2001 tarihinde Mexico City'de yapılmıştır. 3-6 Ekim 2012 tarihlerinde ise Meksika'da ilk kez "Türk İhraç Ürünleri Fuarı" gerçekleştirilmiştir.

Meksika Devlet Başkanı Enrique Peña Nieto'nun, 16-17 Aralık 2013 tarihlerinde ülkemize gerçekleştirdiği ziyaret son derece önemlidir. Türkiye ile Meksika arasında Cumhurbaşkanı seviyesinde ilk ziyaret olma özelliğini taşıyan söz konusu ziyarette, iki ülke arasında Serbest Ticaret Anlaşması imzalamak üzere müzakerelerin başlatılmasına ilişkin çerçeve belgesi imzalanmıştır. Ziyaret

kapsamında, iki ülke arasında çifte vergilendirmeyi önlenmesi, yatırımların karşılıklı teşviki ve korunması, gümrük işbirliği, hava ulaştırma, terörizmle mücadele ve uyuşturucu ticaretiyle mücadele anlaşmalarının yanı sıra; iki ülke ilişkilerini geliştirmeyi amaçlayan “Türkiye-Meksika 21. Yüzyıl İçin Stratejik İşbirliği ve Ortaklık Çerçevesi ”ne imza atılmıştır.

Ziyaret esnasında imzalanan Anlaşmalar:

- Bancomex-Eximbank Arasında İhracat Kredileri Alanında Mutabakat Muhtırası
- T.C. Başbakanlık Türkiye Yatırım Destek ve Tanıtım Ajansı (TYDTA) ile Birleşik Meksika Devletleri Promexico Arasında Mutabakat Zaptı
- Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu ile Birleşik Meksika Devletleri Dışişleri Bakanlığı Arasında Bilim ve Teknolojide İşbirliği Mutabakat Zaptı
- Türkiye Cumhuriyeti Dışişleri Bakanlığı İle Birleşik Meksika Devletleri Dışişleri Bakanlığı Arasında Üst Düzey İki Uluslu Komisyon Kurulmasına İlişkin Mutabakat Muhtırası
- Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Birleşik Meksika Devletleri Hükümeti Arasında Gelir Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme ve Vergi Kaçakçılığına Engel Olma Anlaşması
- Türkiye Cumhuriyeti Hükümetiyle Birleşik Meksika Devletleri Hükümeti Arasında Gümrük Konularında Karşılıklı İdari Yardım ve Bilgi Paylaşımı Anlaşması
- Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Birleşik Meksika Devletleri Hükümeti Arasında Hava Ulaştırma Anlaşması
- Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Birleşik Meksika Devletleri Hükümeti arasında Örgütlü Suçlar ve Terörizmle Mücadelede İşbirliği Anlaşması
- Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Birleşik Meksika Devletleri Hükümeti Arasında Uyuşturucu ve Psikotrop Maddelerin Yasadışı Uluslararası Ticaretiyle Mücadele Alanında İşbirliği Anlaşması
- Türkiye ve Meksika Arasında Serbest Ticaret Anlaşması Müzakerelerine İlişkin Çerçeve Belgesi
- Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Birleşik Meksika Devletleri Hükümeti Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşma

Türkiye ile AB arasında imzalanmış olan Gümrük Birliği Anlaşması uyarınca Türkiye'nin AB'nin Meksika gibi üçüncü ülkeler ile imzaladığı STA'lara uyumu çerçevesinde, Meksika hâlihazırda tek taraflı olarak Türkiye'ye AB üzerinden yapmakta olduğu ihracatlar 'da tavizli rejimden yararlanmaktadır. Meksika ile ikili ticarete ülkemiz aleyhine oluşan dengesiz durumun giderilmesi ve söz konusu ülke ile ticari ve ekonomik ilişkilerin geliştirilmesi için son derece önemli bir aşama olan Serbest Ticaret Anlaşması müzakerelerinin 3. turu Şubat 2015 itibarıyla tamamlanmış, akabinde Cumhurbaşkanımız ve beraberindeki heyet Latin Amerika ülkelerinden Kolombiya, Küba ve Meksika'ya yönelik kapsamında Meksika'yı ziyaret etmiştir.

10. İHRACAT POTANSİYELİ OLAN BAŞLICA SEKTÖRLER

Meksika'nın ithalatında önemli paya sahip ve Türkiye'nin ihracatında potansiyel arz eden sanayi sektörleri/ürünleri; otomotiv yan sanayi, takım tezgâhları, tekstil makineleri, gıda işleme makineleri, müteahhitlik hizmetleri, iş ve inşaat makineleri ve inşaat malzemeleridir. Tekstil, turizm, madencilik,

yenilenebilir enerji (özellikle güneş enerjisi), çevre teknolojileri, tarıma dayalı sanayi, tarım makineleri, gübre, ambalaj malzemeleri ve ekipmanları, sağlık, havacılık ve uzay sanayi, bilgi teknolojileri ve TV dizileri gibi sektörlerde de iki ülke arasında işbirliği imkanları mevcuttur.

Gemi ve deniz vasıtalarının inşa edilmesi, mevcut gemilerin havuzlanması, bakım ve onarımlarının yapılması, çelik konstrüksiyon işleri ve gemi dizel motorlarının imalatı konularında söz konusu ülke ile işbirliği yapılmasının da, geniş bir atıl kapasiteye sahip olan gemi inşa sanayimize pazar temini bakımından yararlı olacağı düşünülmektedir.

Hem konut hem de işyerleri için güvenlik ekipmanları ve yazılımı üreten firmalarımız açısından pazarda fırsatlar mevcuttur. Ayrıca petrol ve doğal gaz altyapısı ve enerji, Meksika Hükümetinin 2014-2018 döneminde de öncelik vereceği sektörlerdendir. Bu kapsamda petrol ve doğal gaz boru hattı, üretim ve işleme tesisi, makine ve ekipmanlar ile elektrik üretimi ve iletimi alanlarında Meksika ile ticaret ve işbirliği imkânları mevcuttur.

Hâlihazırda dünyanın 14. büyük ekonomisi olan Meksika'nın, 2020 yılında satın alma gücü paritesi ile GSYİH bakımından dünyanın en büyük 10. ekonomisi olacağı, 2050 yılında ise dünyanın en büyük 5 ekonomisi içinde yer alacağı tahmin edilmektedir. Meksika, 117 milyonluk ve %70'i 40 yaşın altında olan genç nüfusu ile gıda ürünleri açısından büyük bir potansiyel barındırmaktadır. Meksika gıda pazarı genel olarak değerlendirildiğinde, Meksikalıların yanı sıra Meksika'da yaşayan Orta Doğu kökenli vatandaşların benzer tüketici tercihlerine sahip olmaları nedeniyle, etnik ve geleneksel Türk ürünleri açısından potansiyel alıcı konumunda oldukları görülmektedir. Meksika'da yaşayan Avrupa kökenli tüketiciler de ülkemiz ürünleri için önemli bir hedef kitleyi oluşturmaktadır.

Turizm, otel ve restoran işletmeciliği alanlarında da ülke oldukça gelişmiştir ve her yıl 20 milyondan fazla kişi ülkeyi ziyaret etmektedir. Mexico City'de 35.000, ülke genelinde ise 250.000 adet restoran bulunmakta olup, bunların %96'sı küçük işletmelerden oluşmaktadır. Sektörde yeni teknolojilere ihtiyaç oldukça fazladır.

11. İKİ ÜLKE ARASINDAKİ TİCARETE İLİŞKİN ÖNEMLİ HUSUSLAR VE BAŞLICA SORUNLAR

Meksika'nın AB ile imzaladığı Serbest Ticaret Anlaşması (STA), Temmuz 2000'den bu yana yürürlüktedir. Ancak Türkiye ile Meksika arasında hâlihazırda STA bulunmaması nedeniyle Meksika'ya yapılan ihracatta vergi yükü Avrupalı ülkelere nispeten yüksektir. Özellikle tekstil, makine ve oto yedek parça sektörlerinde ticaret sapması oluşmuştur. Bu nedenle, daha önceden Türkiye ile çalışan bazı Meksikalı firmalar yüksek vergi yükünden kurtulmak için tedarik kaynaklarını AB ülkelerine kaydırmışlardır. NAFTA'ya üye diğer ülkeler olan ABD ve Kanada ürünlerinin pazara tercihli gümrük tarifeleri ile girmesi de Türk ürünlerinin söz konusu pazarda rekabet avantajı kazanmasının önündeki en büyük engellerdendir.

Meksika ile Türkiye'nin ürün yelpazesinin benzerlik göstermesi, bu ülkeye ihracatımızda ürün çeşitliliğinin artırılmasını kısıtlamaktadır. İki ülke arasındaki ekonomik ve ticari ilişkilerin artırılarak yeni işbirliği imkânlarının yaratılması ve ticarete konu olan malların çeşitlendirilmesi için fuarlara katılım ve ticari heyetler yoluyla Türk ürünlerinin bu pazarda yoğun bir şekilde tanıtılması gerekmektedir.

Meksikalıların ülkemize gösterdiği yoğun ilgiye rağmen pazarda Türk malı imajının yaratılamamış olması, coğrafi uzaklık ve doğrudan uçak seferlerinin yapılmaması nedeniyle karşılıklı ziyaretlerin güçlüğü ve uyuşturucu kaçakçılığı ile mücadele önlemleri nedeniyle Meksika'da gümrük prosedürlerinin uzun sürmesi ise pazara girişte diğer engellerdir.

12. MEKSİKA'DA ŞİRKET KURULUŞU

Meksika'da ticari Şirketlerin kurulmasına ilişkin kurallar, Ticari şirketler Genel Kanunu tarafından belirlenmiştir. Bu kanuna göre kurulabilecek şirket çeşitleri aşağıdaki gibidir:

- 1- Kolektif Ortaklık (Genel Ortaklık – Sociedad de Nombre Colectivo)
- 2- Limited Ortaklık (Sociedad de Responsabilidad Limitada)
- 3- Anonim şirket (Sociedad Anónima)
- 4- Sınırlı Sorumlu Hisse Ortaklığı (Sociedad en Comandita Por Acciones)

Meksika'da kurulan şirketler, ortak veya hissedarlarının yabancı ülke vatandaşı olması ya da şirket sermayesinin yurt dışında gelmesi fark etmeksizin kanunen Meksika şirketi sayılırlar. Meksika'da Şirket kuruluşu işlemi noter aracılığıyla yapılmaktadır. Şirket ortak ya da hissedarlarının bizzat ya da yetki verdikleri avukat aracılığıyla noterde bulunmaları gerekmektedir.

Kuruluş sırasında ana sözleşmede aşağıda belirtilen hususlar yer almalıdır:

- Ortak veya hissedarların adları, uyrukları ve adresleri,
- Şirketin amacı,
- Şirket adı,
- Şirketin süresi,
- Meksika pesosu cinsinden şirket sermayesi,
- Her bir ortak ya da hissedarın sermaye miktarı, parasal olmayan sermayede bu sermayenin parasal değeri ve bu değer nasıl belirlendiği,
- Şirketin adresi
- Şirketin nasıl yönetileceği ve Şirket müdürlerinin yetkileri,

- Kar veya zararın Şirket hissedarlarına nasıl bölüşürüleceği,
- İhtiyat akçesi miktarı
- Şirketin, süresinden önce hangi hallerde sona erdirileceği,
- Şirketin tasfiye usulü ve tasfiye edeceklerin nasıl belirleneceği.

Şirketin ilk kuruluşu sırasında ilk ortaklar kurulu toplantısı yapılmakta ve bu toplantıda şirketin yönetim organları, şirket müdürü, şirket ile ilgili yetkilerin hangi organlarda olacağı gibi konulara karar verilerek noter tarafından ana sözleşmeye eklenmektedir. şirketin kurulmasının ardından, gerekli resmi işlemler noter aracılığıyla yapılmakta ise de,

Şirketin kendisince de aşağıda yer alan kayıtlar gerçekleştirilmelidir:

- Şirketin bulunduğu yerde ticari sicil kaydı (Registro Público de Comercio),
- Eğer Şirketin yabancı ortağı varsa, yabancı sermaye kaydı (Registro Nacional de Inversiones Extranjeras),
- Vergi numarası (RFC) almak üzere Maliye Bakanlığına kayıt,
- Eğer şirket ithalat veya ihracat yapacaksa, ithalat ve ihracatçılar kaydı (Padrón de Importadores y Exportadores),
- Şirketin, Meksika İşletme Bilgi Sistemi kaydı (Sistema de Información Empresarial Mexicano – SIEM),
- Şirketin, Maliye Bakanlığı İstatistik ve Coğrafya Ofisinde şirket ve Kuruluşlar kaydı,
- Şirket, bir kişi çalıştırmaya başladığı zaman Meksika Sosyal Güvenlik Kurumu (IMSS),
- İşçi Konutları Milli Fonu Kuruluşu, Emeklilik Tasarruf Sistemi (INFONAVIT) ve işçiden alınan gelir vergisini tahsil etmesinden dolayı Maliye Bakanlığı kaydı.

Limited ortaklıkta en az 3.000 Meksika pesosu sermaye ve 2-50 arasında ortak şartı, anonim Şirkette ise en az 50.000 Meksika pesosu sermaye ve en az 2 ortak şartı vardır.

Uygulamada büyük çoğunlukla Anonim şirket kurma tercih edilmektedir. Ana sözleşmede sermaye miktarı belirtilmesinden dolayı, sermaye artırılmak veya azaltılmak istendiği zaman ana sözleşme

değişikliğine gidilmesi gerekliliğinden dolayı, ana sözleşmede minimum miktarda sermaye sabit olarak belirtilmekte ve bu miktarın üzeri değişken sermaye olarak tanımlanmaktadır. Dolayısıyla, Meksika’da en çok rastlanılan firma unvanı olan ve kurulması tercih edilen “S.A. de C.V.” değişken sermayeli anonim şirket anlamına gelmekte ve bu tür şirkette ana sözleşme değişikliğine gerek kalmadan sermaye miktarı değiştirilebilmektedir. 26 Yabancı bir şirket, Meksika’da şube açabilmektedir. şube açmanın ilk şartı Meksika Ekonomi Bakanlığının Yabancı Sermaye Genel Müdürlüğünden izin almaktır.

Uygulamada şube açmanın, yeni bir şirket kurmaktan daha karmaşık ve zor olması ve daha pahalıya mal olmasından dolayı yabancı şirketler Meksika’da yeni bir şirket kurma yolunu seçmektedirler. Yabancı şirketler, Meksika’da ticari faaliyette bulunmayan temsilcilik ofisi açma imkânına da sahiptir.

13. VERGİ YÜKÜMLÜLÜKLERİ

- Kurumlar Vergisi

Kurumlar Vergisi oranı %30’dur. Ancak tekrar yatırıma dönen kazançlardan alınan kurumlar vergisi oranı bir teşvik unsuru olarak daha düşük hesaplanmaktadır.

- Kar Paylarından Alınan Vergiler

Halka açık Anonim Şirketlerde kar payı, temettü dağıtılmasında alınan vergi oranı % 51,5’e ulaşmaktadır.

- Sabit Kıymetler Vergisi

Şirketlerin net duran ve dönen varlıklarının toplam tutarının, kurumlar vergisinin toplam tutarının aşan kısmı asgari %1,8 oranında vergilendirilmektedir. Tarım ormancılık, kara ve havayolu yük ve yolcu taşımacılığı sektörlerinde anılan vergi ile ilgili olarak birtakım kolaylıklar tanınmaktadır.

- Katma Değer Vergisi

KDV oranı mal ve hizmet bedelinin %15’i olarak tahsil edilmektedir. Sınırdan 20 km. içeride ve tüm Baja California eyaleti içerisinde oran %5 düşük olarak %10 şeklinde uygulanmaktadır.

Aşağıda belirtilen mal ve hizmetlerin alımı-satımı KDV’den muaftır.

-Toprak

- Konut

- Kitaplar, magazinler, gazeteler, telif hakları, mağazalar tarafından satılmamak kaydıyla kullanılmış kişisel eşya, piyango biletleri, gelir vergisi ödenen her tür çekiliş

- Yerli para, döviz, altın ve gümüş ticareti

- Hisse senetleri

- Vadesi gelmemiş tahsilat belgeleri,

- Alım satımı KDV dâhil olan mal için olan mevduat sertifikaları dışındaki kredi belgeleri, konut dışında emlaklar için mülkiyet hakkı veren belgeler

- Emeklilik sigorta fonları yöneticisi firmalar tarafından alınan komisyonlar,

- Resmi olarak tanınmış ve yetki verilmiş özel işletmeler tarafından verilen eğitim hizmetleri,
- Demiryolu taşımacılığı hariç karada toplu yolcu taşımacılığı,
- Yabancılar tarafından denizyolu ile yük taşımacılığı,
- Finans kuruluşları, kredi birlikleri ve factoring firmaları tarafından verilen veya alınan finansal işlemler ve iskonto edilen enstrümanlar
- Sanayileştirilmemiş canlı hayvanlar ve sebze, patentli ilaçlar gıda ürünleri,
- Karbonize edilmemiş su ve buz
- Kenevir ve hurma
- Tarım traktörleri, mekanize tarım ekipmanları
- Gübre ve pestisitler
- Hidroponik seralar,
- Çiftçi ve hayvan yetiştiricilere konuları ile ilgili verilen hizmetler,
- Mısır ve buğdayın öğütülmesi,
- Sütün pastörizasyonu,
- Pamuk ekimi,
- Sığır ve kümes hayvanları kesimi,
- Reasürans,
- Mevsimlik tarımsal makine kullanımı

- **Royalty'lerden Alınan (İsim Hakkı) Gelir Vergisi**

- Patent, marka, buluş sertifikalarının ve reklamların geçici olarak kullanımı %40 oranında.
- Yukarıda belirtilenlerin dışında kalanlar ve teknik yardım olarak verilenler %15 oranında vergilendirilirler.

- **Bordro Vergisi**

İşverenler Federal düzeyde ücret bordroları üzerinden asgari %8,9 oranında yaşlılık, ölüm, çocuk yardımı, malullük vb. gibi çeşitli başlıklar altında vergi alınmaktadır. Meksika'da asgari ücret uygulaması söz konusudur. Ülkemizde olduğu gibi çeşitli kesim temsilcilerinden oluşturulan Milli Asgari Ücret Komisyonu tarafından bölgelere göre değişen asgari ücret tespit edilmekte olup, 2008 yılı için bu rakam aylık 150 \$ dolayındadır. Ancak işçilerin yıllık kardan %10 pay hakları nedeniyle uç

örnekler olmakla birlikte yıllık geliri 25.000 \$ civarında olabilen işçiler de vardır.

Tüm işçiler sağlık şemsiyesi altında olup işçilerin her birinin sağlık sigortası kayıtlarının yapılması işverenin sorumlulukları arasındadır. Sistem çerçevesinde her bir işçi için işverenin ödediği tutar ücretin %17,5'ünü bulmaktadır.

Meksika'ya özgü ilave ücretler

- Firmalar yıllık karlarından %10 oranında bir tutarı işçilere dağıtmak üzere ayırmak zorundadırlar.
- Yılbaşlarında asgari 2,5 haftalık ücrete karşılık gelen bir ikramiye ödenmektedir.
- Daha önce de belirtildiği gibi işverenler ücretin %5'i tutarındaki bir bölümü İşçilere Konut Edindirme Fonuna ödemekle yükümlüdürler.
- İşçi çıkarma durumunda işçilere çalıştıkları her yıl için 20 günlük ücreti + 3 aylık ücret tazminat olarak ödenmektedir. Yıllar geçtikçe etkisi azaldığı belirtilmekle birlikte, Meksika'da çok güçlü bir sendika oluşumu mevcuttur. Toplam işgücünün %30'nun sendikalar şemsiyesi altında olduğu ifade edilmektedir. Bu oran az gibi gözükmesine karşın 25'in üzerinde işçi çalıştıran işyerlerinde bu oran %80'in üzerine çıkmaktadır.

14. OTURMA VE ÇALIŞMA İZİNİ

Türk vatandaşlarının Meksika'ya turizm, eğitim, iş ve diğer tüm amaçlarla yapacakları seyahatlerinde, Türkiye'de bulunan Meksika Büyükelçiliğinden vize almaları gerekmektedir. Meksika'da oturma izni için Secretaria de Gobernación Instituto Nacional de Migración (İçişleri Bakanlığı Ulusal Göçmenlik Enstitüsü Sekreterliği'nden) (INM) izin alınması gerekmektedir. Bu izinler için, hafta içi 9.00-13.00 saatleri arasında INM'nin aşağıda belirtilen adresinde istenilen belgeler ile birlikte bulunulması gerekmektedir. Ayrıca bu kapsamdaki resmi işlemler ile ilgili olarak yetkili avukatlardan da yararlanabilme imkânı bulunmaktadır. Oturma 1 yıl süreli olarak verilmektedir. Süresi dolan izinler için bitiş tarihinden itibaren en erken 10 gün öncesinde yenilenmek üzere başvuruda bulunulmaktadır.

Meksika'da 3 tür izin çeşidi bulunmaktadır.

- FM1- Turist
- FM2- Göçmen Oturma İzni
- FM3- Göçmen Olmayan Ziyaretçi (Meksika'da Çalışmaya İzin Veren Belge)

FM1: Ülkeye turist olarak girişe izin veren ve 180 gün süresi olan izin çeşididir. Oturma izni anlamında değerlendirilmemektedir.

FM2: Şahıslar bu izin ile bir yıl süresince Meksika'da bulunabilirler. Meksika'da göçmen konumunda oturmaya izin veren FM2 genellikle aile yakınları (eşleri) Meksika vatandaşı olan kişilere verilmektedir.

İki yılı FM2 izni ile Meksika’da dolduran ve eşi veya birinci dereceden aile yakınları Meksika vatandaşı olan şahıslara, Meksika vatandaşı olma hakkı doğmaktadır. Bunun dışında kişinin Meksikalı aile yakını olmadığı durumlarda Meksika vatandaşlığına geçmek için beş yıl bu ülkede göçmen olarak FM2 izni ile bulunması gerekmektedir. FM2’ye sahip şahıslar gerekli bildirimlerin yapılması koşulu ile çalışabilirler. Sonuç olarak FM2, Meksika’da ticari işler çerçevesinde ikamet edecek kişiler için uygun bir izin değildir. Bu anlamda alınması gereken oturma izni, çalışma izni olarak değerlendirilmekte ve bir sonraki başlık olan çalışma izni bölümünde açıklanmaktadır. 27

FM3: Bu izin ile Meksika’da çalışılabilmektedir, ancak göçmen konumunda bulunulamamakta ve hiçbir koşul altında çifte vatandaşlık hakkı doğmamaktadır. Bu izin türünden, diğer ülkelerden Meksika’da işyeri kurmak ya da işçi çalıştırmak isteyenler yararlanabilirler. Bu izin aynı zamanda, çalışma iznine bağlı olarak çalışılan süre boyunca oturma izni anlamına da gelmektedir. Bu üç formdan herhangi birine sahip olan şahıslar ikametgâh değişimi, medeni hal değişimi veya iş bilgilerine ait değişimleri muhakkak suretle INM’ye bildirmek zorundadırlar.

15. MEKSİKA’NIN ÜYESİ OLDUĞU ULUSLARARASI KURULUŞLAR

- APEC (Asya-Pasifik Ekonomik İşbirliği Forumu),
- BCIE (Orta Amerika Ekonomik
- Entegrasyon Bankası)
- BIS (Uluslararası İmar Bankası),
- Caricom (Karayipler Topluluğu ve Ortak Pazarı),
- CCC (Gümrük İşbirliği Konseyi),
- CDB (Karayipler Kalkınma Bankası),
- CE (Avrupa Konseyi),
- EBRD (Avrupa Yatırım ve Kalkınma Bankası),
- ECLAC (Birleşmiş Milletler Latin Amerika ve Karayipler Komisyonu),
- FAO (Tarım ve Gıda Örgütü),
- IAEA (Uluslararası Atom Enerjisi Ajansı),
- IBRD (Uluslararası İmar ve Kalkınma Bankası),
- ICAO (Uluslararası Sivil Havacılık Örgütü),
- ICC (Milletlerarası Ticaret Odası),
- ICFTU (Uluslararası Serbest Ticaret Birlikleri Konfederasyonu),
- ICRM (Uluslararası Kızılhaç ve Kızılay Hareketi),
- IDA (Uluslararası Kalkınma Birliği),
- IEA (Uluslararası Enerji Ajansı),
- IFAD (Uluslararası Tarımsal Kalkınma Fonu),
- IFC (Uluslararası Finansman Kurumu),
- IFRC (Uluslararası Kızılhaç ve Kızılay Toplulukları Federasyonu),
- ILO (Uluslararası Çalışma Örgütü),
- IMF (Uluslararası Para Fonu),

- IMO (Uluslararası Denizcilik Örgütü),
- Inmarsat (Uluslararası Denizcilik Uydu Teşkilatı),
- Intelsat (Uluslararası Telekomünikasyon ve Uydu Örgütü),
- Interpol (Uluslararası Polis Teşkilatı),
- IOC (Uluslararası Olimpiyat Komitesi),
- IOM (Uluslararası Göçmen Teşkilatı),
- ISO (Uluslararası Standartlar Örgütü),
- ITU (Uluslararası Haberleşme Birliği),
- LAES(Latin Amerika Entegrasyon Birliği),
- NEA (Nükleer Enerji Ajansı),
- OAS (Amerika Devletleri Teşkilatı),
- OECD (Ekonomik İşbirliği ve Kalkınma Örgütü),
- OPANAL, OPCW(Kimyasal Silahları Yasaklama Organizasyonu),
- PCA (Daimi Hakemlik Mahkemesi),
- UN (Birleşmiş Milletler),
- UNCTAD (Birleşmiş Milletler Ticaret ve Kalkınma Konferansı),
- UNESCO (Eğitim-Bilim ve Kültür Örgütü),
- UNIDO (Endüstriyel Kalkınma Örgütü),
- UNITAR (BM Eğitim Araştırma Enstitüsü),
- UPU (Dünya Posta Birliği),
- WCL (Dünya Emek Konfederasyonu),
- WFTU (Dünya İşçi Sendikaları Federasyonu),
- WHO (Dünya Sağlık Örgütü),
- WIPO (Dünya Fikri Mülkiyet Teşkilatı),
- WMO (Dünya Meteoroloji Örgütü),
- WToO(Dünya Turizm Örgütü),
- WTrO (Dünya Ticaret Örgütü)

16. DIŞ TİCARET MEVZUATI VE GÜMRÜK SİSTEMİ, VERGİLER VE YATIRIM MEVZUATI

Meksika’da dış ticaret ile ilgili en önemli kurum PROMEXICO’dur. Ekonomi ile ilgili iki bakanlık: Ekonomi ve Dışişleri Bakanlıklarıdır. Ekonomi Bakanlığına bağlı olan BANCOMEXT ve PROMEXICO dış ticarete önemli görevler üstlenmiştir. Meksika’nın dış ticarete ilişkin geçirdiği kurumsal dönüşümün sonucunda, PROMEXICO-Invercion y Comercio (Yatırım ve Ticareti Geliştirme Kurumu), İhracat Kredileri veren BANCOMEXT’i de içine alan yeni bir kuruma dönüşmüştür. Dışişleri Bakanlığı’na bağlı olan Büyükelçilik ve Konsolosluklar dış ticaret konularında aktif yetkilere sahiptir. Sanayi ve Ticaret odalarının yapılanmaları ülkemizden oldukça farklıdır: CONCANACO: Ticaret, Turizm ve Hizmet odalarının üst organıdır. Ülke genelinde 251 adet olup 600 delegasyondan oluşmaktadır.

CONCAMIN: Sanayi Odalarının üst organıdır. Ülke genelinde sektörler itibarıyla ayrılan 47 ulusal oda, sektör bazında 43 Birlik, 19 bölgesel oda ve 3 genel odadan oluşmaktadır. Nakliye, kamu alımları, dış ticaret, gümrük, sağlık, standartlar vb. toplam 29 çalışma grubu olan CONCAMIN, lobi faaliyetleri açısından önemli bir yaptırım gücüne sahiptir. CNA (Ulusal Tarım Konseyi), COPARMEX (Meksika İşverenler Sendikası), ABM (Meksika Bankalar Birliği) CMHN (Meksika İşadamları Konseyi), AMIS (Meksika Sigorta Kurumları Birliği), COMCE (Meksika Dış Ticaret Yatırım ve Teknoloji İş Konseyi), ANTAD (Perakendeciler Birliği), CANACINTRA (Ulusal Dönüşüm Sanayileri Odası), AMIB (Menkul Kıymetler Borsası), kurumsal yapının önemli parçalarıdır.

16.1. Dış Ticaret Mevzuatı

Meksika'nın Dış Ticaret politikası, petrol-dışı ürünlerin ihracatını artırmaya odaklanmıştır. Ekonomi Bakanlığınca onaylanması gereken teşvik programlarına kabul süreleri 15-20 gün arasında değişmektedir. Mevzuata göre ülkeye mal girişinde ithalat vergisi, mal çıkışında da ihracat vergisi ödenir.

Tarımsal ürünlerde en çok %23 olan koruma oranları diğer ürünlerde %9,9 civarındadır. Ham madde ve yarı işlenmiş ürünlerde negatif kademelendirme söz konusudur.

İhracat ve ithalat işlemlerinde kullanılan; konşimento, menşe şahadetnamesi, ticari fatura, gümrük beyannamesi ve koli listesi hazırlanması için gereken süre ve maliyet aşağıda özetlenmiştir.

İhracat Prosedürleri

	Süre (Gün)	Maliyet (\$)
Belgelerin hazırlanması	10	105
İç taşımacılık ve elleçleme	3	948
Gümrük işlemleri ve teknik kontrol	2	77
Liman ve terminal elleçleme	2	172
Toplam	17	1302

İthalat Prosedürleri

	Süre (Gün)	Maliyet (\$)
Belgelerin hazırlanması	14	215
Gümrük işlemleri ve teknik kontrol	3	233
Liman ve terminal elleçleme	3	172
İç taşımacılık ve elleçleme	3	1791
Toplam	23	2411

Meksika'nın 44 ülke ile 12 Serbest Ticaret anlaşması bulunmaktadır. Yapılan Serbest Ticaret Anlaşmaları (STA)'nda hidrokarbon, benzin ve bazı tarım ürünleri kapsam dışında tutulmuştur. Bu anlaşmaların en önemli ve kritik noktası, malların menşenin belgelenmesi ile ilgilidir. Nakliyenin aktarmasız yapıldığı ülkelerde sorun olmamakla birlikte, aktarma durumundan malın boşaltılma ve yüklenmesinin iyi koşullarda yapılması önem kazanmaktadır. STA'ların yanı sıra gümrük vergilerinde karşılıklı indirim sağlayan tavizlere en güzel örnek, 1980 Montevideo Anlaşmasının 5. maddesinde

ALADI-Latin Amerika Entegrasyon Topluluğu'na sağlanan preferanslardır. 4 numaralı bölge anlaşması, 2.ve 3.

Protokollerindeki düzenlemelerle;

Paraguay(%48) ,Ekvator(%40),Küba(%28),Arjantin ve Brezilya (%20)'dir. Meksika'nın Arjantin ve Brezilya ile yaptığı ekonomik işbirliği anlaşmaları ile özel önem taşıyan konularda tarife indirimleri %50-100 oranında sağlanmıştır. ALADI'nın diğer üyeleri olan Venezüella, Kolombiya, Şili, Uruguay ve Bolivya ile de 4 numaralı bölge anlaşması gereği Serbest Ticaret Anlaşmaları yapılmıştır.

Ülkemizden Meksika'ya yapılan ihracatta; Menşe Şahadetnamesi bağlı bulunulan Sanayi/Ticaret Odası'ndan alındıktan sonra illerde Valiliklere, ilçelerde Kaymakamlığa Apostil Tasdiki için başvurulması gerekmektedir. Türkiye'de Apostil Tasdiki konusunda Yetkili Mercii: 1. İdari belgelerde: a. İllerde: Vali, Vali Yardımcısı, Hukuk İşleri Müdürü, b. İlçelerde: Kaymakam, 2.Adli belgelerde: Ağır ceza mahkemeleri bulunan Adli Kurul Başkanlıklarıdır. (Apostil Tasdiki: Yabancı resmi belgeler için diplomatik veya konsolosluk tasdik koşulunu ortadan kaldırmak amacıyla 5 Ekim 1961 tarihli Lahey Anlaşması ile, anlaşmaya taraf ülkeler* arasındaki resmi belge dolaşımı Apostil tasdikini gerektirmektedir. Doğrudan ticari veya gümrük işlemleriyle ilgili belgeler bu konvansiyonun dışındadır. Türkiye'den, Lahey Anlaşmasına imza atmış ülkelere gidecek belgelerin Apostil tasdiklerinin yaptırılması zorunludur.

*Lahey Konferansı'nın Tam Üyesi Ülkeler: Andora, Arjantin, Ermenistan, Avustralya, Belize, Brunei, Bulgaristan, Kolombiya, Kıbrıs, Çek Cumhuriyeti, El Salvador, Estonya, Macaristan, İsrail, Kazakistan, Letonya, Liberya, Litvanya, Malavi, Malta, Marshall Adaları, Meksika, Monako, Namibya, Yeni Zelanda, Niue, Panama, Romanya, Rusya Federasyonu, Saint Kitts ve Nevis, Saint Lucia, Samoa, San Marino, Seyşeller, Slovakya, Güney Afrika, Trinidad Tobago, Ukrayna, ABD, Venezüella'dır.

*Lahey Konferansı'nın tam üyesi olmamakla birlikte anlaşmaya taraf ülkeler: Avusturya, Bahamalar, Barbados, Belçika, Bosna Hersek, Botsvana, Çin -Hong Kong, Çin-Makau, Hırvatistan, Dominik, Fiji, Finlandiya, Makedonya, Fransa, Almanya, Yunanistan, Granada, İngiltere, İrlanda, İtalya, Japonya, Lesoto, Lihtenştayn, Lüksemburg, Mauritius, Hollanda, Norveç, Portekiz, Saint Vincent ve Grenadines, Sırbistan Karadağ, Slovenya, İspanya, Surinam, Svaziland, İsveç, İsviçre, Tonga, Türkiye'dir.)

16.2. İhracat Politikaları

İhracatı Teşvik kapsamında Meksika kendi ihracatçılarında hammadde ve sermaye mallarında gümrüksüz ithalat veya geçici ithalat imkânı tanımaktadır. Ayrıca KDV iadesi de kullanılan bir diğer teşvik aracıdır.

A.ECEX: Dış Ticaret Firmaları iki grup altında değerlendirilmektedir: ihracatı teşvik amaçlı, 1.) en az 5 firmadan oluşan ve sabit sermayesi yaklaşık 190.500 \$ olan, 2.) en az üç firmadan oluşan, sabit sermayesi 19.000 \$ olan firmalar bu programdan yararlanmaktadır.

B.ALTEX: İhracatları büyük olan firmalar bu programdan yararlanmaktadır.

C. İthalat vergilerinden muafiyet sağlanmaktadır.

D.PITEX-IMMEX: dâhilde işleme rejimidir.

Gümrük tarife oranları en yüksek %20 ve en düşük % 10 oranındadır. Ancak % 0-5 arasında tarife oranının uygulandığı bazı ayrıcalıklı ürünler de mevcuttur. İthalat lisansı ise aşamalı olarak kaldırılmakta olup büyük ölçüde uygulanmamaktadır.

❖ Maquiladoras Programı

1998 Haziran ayında yayınlanan kararname ile uygulamaya konulan bu program üzerinde

Kasım 1998, Ekim 2000, Aralık 2000, Mayıs 2003 ve Ekim 2003’de düzenlemeler yapılmıştır.

Programın beş temel amacı bulunmaktadır:

- İş sahaları yaratmak
- Meksika’nın dış ticaret dengesini iyileştirmek
- Meksika sanayiinin rekabet gücünü artırmak
- Kaliteyi geliştirmek, iş gücünün eğitilmesini sağlamak
- Teknoloji transferini teşvik etmek

Programın esası Meksika’da kurulan sanayi bölgelerinde özellikle yabancı yatırıma dayalı olarak kurulan fabrikalarda ihracata yönelik üretim yapılmasının sağlanmasıdır. Bu amaçla Geçici İthalat adı altında ihracata yönelik üretimde kullanılacak girdilerin gümrüksüz olarak ülkeye girmesine imkân sağlanmakta, ayrıca belirli bir ihracat sertifikasına bağlı kalmak kaydıyla yerli ve ithal ürünlerin tedarikine %0 KDV uygulanmaktadır. Söz konusu program çerçevesinde Maquiladoras’ların varlıkları yabancı firma mülkiyetinde olmakta ve çeşitli vergi kolaylıkları tanınabilmektedir.

Sağlanan bu mali teşvikler dışında Maquiladoras’lara sağlanan avantajlar arasında;

-İthalat izinlerinden muafiyet

-Üretimin birtakım Ulusal Standartlara (NOM)’lara otomatik olarak uyumlu sayılması,

-İthalatçılar siciline daha kolay kayıt imkânı,

-Hammaddeler, yedek parça ve komponentler, şişeleme ve paketleme malzemeleri,

madeni yakıt ve yağlar, imalat için makine ve ekipman, çevre koruma, araştırma, eğitim

haberleşme, idare kalitesinin artırılması için gerekli ekipman, bilgisayarlar, konteynerler gibi

makine ve ekipman ithali yetkisi,

-Geçici ithalatta gelen ürünleri ülkede bulunma süresinin aşağıda belirtildiği gibi uzun tutulması,

Hammaddeler için	18 ay
Konteyner ve römorklar	2 yıl
Çevre koruma, araştırma, eğitim, haberleşme, idare kalitesinin artırılması için gerekli ekipman Maquiladoras'lar faaliyette bulunduğu sürece sınırsız.	

Her yıl mayıs ayında yıllık raporlarını onaylatmaları gerekmektedir. İç pazara satışlarda vergi ödenmesi önemli bir konu olup, KDV ve gümrük vergilerinin ödenmesi gerekmektedir. STA imzalanmış ülkelerden yapılan ithalatta vergiler sıfıra inmektedir. KDV de ödenmemektedir.

❖ PİTEX Programı

Hemen hemen Maquiladoras'lar ile aynı amacı taşıyan bir programdır .Aralarındaki belki de tek fark başlangıçta Maquiladoras'ların üretimlerini yurtiçinde satışına izin verilmemesine karşın PİTEX programında yer alan firmalara kısmen de olsa bu hakkın tanınmış olmasıdır.

1998 yılından başlayarak Maquiladoras'lara da bu hakkın tanınmış olması aralarındaki bu farkı da ortadan kaldırmıştır. Bu programlara ilaveten, yeni ticari kanallar açabilmek için ECEX (Uluslararası Ticaret Firmaları), FEMEX (Meksika İhracat Fuarları) uygulamaları bulunmaktadır. ALTEX (İhracat miktarları yüksek firmaları teşvik programı), PRONEX (Yerli Tedarikçileri Teşvik programı),

PROSEC (İhracatçı Sektörleri Teşvik Programı) önemli teşviklerdir.

• PROSEC - Geçici ithalat

31 Aralık 2000 tarihinde yapılan düzenleme ile Maquiladora firmaları ve ihracata yönelik hizmet sektörü için Pitex programı uyarınca gümrük vergilerinden muaf tutulmaktadır. NAFTA'nın 303. maddesinde belirtildiği üzere serbest bölgede, nihai mal üretimi için alınan ara mallar tavizli rejimden faydalanır. Ancak menşe kazanması için gereken belli kurallar olup, ithal edilen kısımdan gümrük vergisi alınır. Gümrük vergisi alınamayan PROSEC Sektörel Teşvik Programı ile Meksikalı üreticiler desteklenmektedir. Ekonomi Bakanlığınca belirlenen 20 sektör ve yaklaşık 16.000 gümrük tarifesinin yararlanabildiği programdan faydalanabilen başlıca ürün grupları:

- Elektrik,
- Elektronik
- Mobilya
- Oyuncak, eğlence, atletizm malzemeleri
- Ayakkabı
- Maden ve metalürji
- Yatırım malları
- Fotoğrafçılık

- Tarımsal makineler
- Kimyasallar
- Plastik ve kauçuk
- Demir ve çelik
- Otomotiv hariç taşıt araçları
- Kâğıt ve karton
- Ahşap
- Deri ve kürk
- Otomotiv ve oto-yedek parçaları
- Tekstil
- Şekerlemeler, çikolata
- Kahve
- Diğer

Yukarıda anılan sektörlerde faaliyet gösteren firmalar yurtdışından geçici veya kalıcı olarak ithal ettikleri makine ve girdiler için tarife preferanslarından/tavizlerinden faydalanırlar. PROSEC altında faaliyet gösteren firmaların, maquiladora ve ihracata yönelik hizmet sektörü programı altında olması zorunludur. Sonuçta her biri bir yıllık olan teşvik programı, firmaların yıllık rapor vermeleri durumunda otomatik olarak yenilenmektedir. “rule eight”/kural sekiz: firmaların üretimlerini sürdürebilmek için ithalatını zorunlu/gerekli gördükleri malın ithalatında, PROSEC kapsamında desteklenen sektörler arasında olmasa bile Ekonomi Bakanlığında izin alarak tarife indiriminden faydalanabilir.

16.3. İthalat Politikaları

16.3.1. İthalatta alınan diğer vergiler

1. Katma Değer Vergisi (VAT): “Ley del impuesto al valor agregado” genel olarak %15 olup sınırdan giren mallarda %10 civarındadır. Patentli ilaçlar, gıda, gübreler, altın, mücevherat, kitap, gazete ve sanat ürünlerinde VAT alınmaz.
2. Üretim ve Hizmetlerde özel vergiler-IEPS/impuesto especial sobre produccion y servicios: % 25-160 oranında vergilendirilen ürünler: alkollü içkiler, bira, işlenmiş tütün, sigara ve purolar, benzindir.
3. Yeni otomobillerden alınan vergiler-ISAN: ithalat sırasında fatura üzerinde ödenir. Böylece, satış değeri içinde vergi de yer alır. Otomotiv sanayi: NAFTA kapsamında, Meksika 1 Ocak 2004'den

İtibaren otomotiv sektörünün teşviki ve modernizasyonu kararını kaldırmıştır. Ancak 31 Aralık 2003 yılında “otomotiv sanayinin rekabetçiliğinin desteklenmesi” kararı yürürlüğe konulmuştur.

İthalatta alınması gereken izinler ve ilgili kurumlar:

- Ekonomi Bakanlığı: Silah ve mühimmat
- Tarım Bakanlığı (SAGARPA): kürk ve deri, dondurulmuş et, tarımsal makineler
- Sağlık Bakanlığı (SSA) tıbbi ürünler ve ekipman, ilaçlar, besin takviyeleri ve bitkisel ilaçlar, kişisel bakım ürünleri, işlenmiş gıda, kimyasallar
- Çevre Bakanlığı (SEMARNAT): nesli tükenmekte olan türlerin yumurta, fildişi, kürk vb. ithalatında
- CICIPLAFEST komisyonu: Zehirli ve tehlikeli mallar ithalatında özel izin alınması gerekmektedir.

Meksikalı ithalatçıların Maliye Bakanlığı'nın listesine “Pardon de Importadores”e kayıtlı olması zorunludur. Ticari faturanın İspanyolca olması zorunludur. İthalata ilişkin belgelerin gümrük komisyoncuları veya deneyimli ithalatçı tarafından doldurulması gerekir.

16.3.2. İthalatı yasak mallar

- Yırtıcı balıklar
- Totoaba taze veya dondurulmuş
- Afyon tohum veya ezilmiş veya sıvı halde
- Marihuana ve türevleri
- Talyum sülfat
- Böcek zehiri (İsodrin veya aldrin, heptachlorine veya drinox, thalidomide, leptophos)
- Morfin
- Kaplumbağa derisi
- Ön ambalajı hazırlanmış, renkli veya siyah beyaz formatta, üzerinde çocukları şiddete, anti sosyal davranışlara yönlendirecek türden şekil ve çizimler bulunan şekerleme ve sakızlar vb.

Sağlık Sertifikası: Sağlık Bakanlığında izin alınması gereken ürünler;

- Alkollü ve alkolsüz içecekler, parfüm, güzellik bakım ürünleri, tütün sağlık malzemeleri
- Tarım ilaçları, kimyasal gübreler ithalat ve ihracatında izin gereklidir.

İthalata ilişkin İspanyolca olarak HS bazında bilgiler: <http://www.economia-snci.gob.mx> adresinde bulunabilir. İthalat için ödenecek vergilerin yanı sıra dumping önlemleri nedeniyle, referans fiyat uygulaması olduğu da göz önüne alınmalıdır.

16.3.3. Standartlar ve Etiketleme

Etiketleme kuralları üründen ürüne farklılık göstermekle birlikte genel başlıklar itibarıyla aşağıda açıklanmaya çalışılmıştır.

NOM: Meksika'nın zorunlu standartları olup ilgili bakanlık veya kurumlardan alınması gereklidir. Söz konusu Bakanlıklar şunlardır:

- ECONOMIA (Ekonomi Bakanlığı)
- SAGARPA (Tarım Bakanlığı)
- STPS (Çalışma Bakanlığı)
- SCT(Ulaştırma ve İletişim Bakanlığı)
- SECTUR(Turizm Bakanlığı)
- SEDESOL(Sosyal Kalkınma Bakanlığı)
- SEMARNAT(Çevre Bakanlığı)
- SENER(Enerji Bakanlığı)

Meksika'da 700'ün üzerinde teknik düzenleme (NOM) uygulanmaktadır. Başlıca önemli standartlar:

NOM050-SCFI-1994: İspanyolca olarak etiket üzerinde bulunması gereken bilgiler:

- Ürünün adı
- Miktarı
- Üreticinin adı
- Üretim yeri: menşe ülkesi
- Riskli durumlar varsa açıklanması
- Gerekli durumlarda kullanım şekli ve garanti
- Son kullanım veya tercih edilen kullanım şekli
- Muhteviyatın açıklanması, tüketicinin kaçınması gerekenler hususların belirtilmesi
- Etiket bilgilerinin konumu ve bilginin miktarı

Ölçüm bilgileri uluslararası standartlarda olmalıdır: metre, kilogram, amper, Kelvin, vb.

NMX: gönüllü standartlar olup aşağıdaki standartları içermektedir;

- ANCE (Elektrikli ürünler)
- IMNC (Kalite Sistemleri)
- INNTEX (Tekstil)
- ONNCCE (İnşaat)
- NORMEX (Gıda ve Kalite Sistemleri)
- NYCE (Elektronik)

16.3.4. Kamu İhaleleri

Yapılan iyileştirmelerle kamu ihaleleri şeffaf hale gelmiştir. E-devlet uygulamaları ile kamu ihalelerinden haberdar olmak mümkün hale gelmiştir. TRAMITANET-Kamu İhaleleri web sayfasında (<http://www.tramitanet.gob.mx/index.html>), hükümet ihaleleri hakkında onlin bilgi sağlanmaktadır. Meksika Dünya Ticaret Örgütü-(DTÖ)'ne üye olmasına rağmen Kamu İhaleleri Anlaşması'nı henüz imzalamamıştır.

Büyük satın alma bütçesine sahip olan bakanlıklar ve kamu işletmeleri şunlardır:

- Ulaştırma ve İletişim Bakanlığı
- Milli Eğitim Bakanlığı
- Hazine Bakanlığı
- Sağlık Bakanlığı
- PEMEX (Devlet Sermayeli Petrol Şirketi)
- CFE-Ulusal Elektrik Enerjisi Komisyonu
- IMSS-Meksika Sosyal Güvenlik Kurumu
- ISSSTE- Çalışma Güvenliği ve Sosyal Hizmetler Enstitüsü

17. YARARLI ADRESLER

- T.C. Meksiko Büyükelçiliği

Adres: Embajada de Turquia Monte Libano 885 Lomas de Chapultepec

11000 Mexico D.F.

Tel: 52 82 54 46/4277/5043

Faks: 5282 4894

E-posta: turkishembassy@hotmail.com

- Meksika Büyükelçiliği

Adres: Kırkpınar Sokak No: 18/6 06540,Çankaya, Ankara, Türkiye

Tel: 0.312.442 30 33

Faks:0.312.442 02 21

Web: http://www.mexico.org.tr/03_turco.asp

E-posta: mexico@embamextur.com

- İstanbul Fahri Konsolosluğu

Adres: Teşvikiye Cad. No:107/2 Teşvikiye-İstanbul, Türkiye

Tel: 0.212.227 35 00

Faks:0.212.227 35 04

E-posta: mexicoconsulate@superonline.com

- İzmir Fahri Konsolosluğu

Adres: Cumhuriyet Bulvarı, Mayıs İş Merkezi,123/603

35210 İzmir, Türkiye

Tel: 0. 232 327 32 63

Faks:0. 232 327 32 67

posta: medunion@superonline.com

- PROMEXICO-Invercion y Comercio (Yatırım ve Ticareti Geliştirme Kurumu)

Adres: Camino a Santa Teresa 1679, Col. Jardines del Pedregal,

Del. Alvaro Obregon, Mexico D.F. 01900

Tel: 52 (55) 5447 7000/5449 9000 ext.6406

Faks: 52 (55) 5449 9074

Web: <http://www.promexico.gob.mx/>

- Asociacion Nacional de Importadores y Exportadores de la Republica

Mexicana-ANIERM (Ulusal İthalatçılar İhracatçılar Birliği)

Adres: Monterrey No:130, 06700 Mexico D.F.

Tel: (55) 5584 9522, 5564 9218

Faks: (55) 5584 5317

Web: <http://www.anierm.org.mx>

- Confederacion de Camaras Industriales de Los Estados Unidos Mexicanos CONCAMIN (Ulusal Sanayi Odaları Konfederasyonu)

Adres: M. Ma. Contreras 133-P.B., Colonia Cuauhtemoc, Delegacion Cuauhtemoc

06500, Mexico D.F.

Tel: (55) 5140 7854

Faks: (55) 5140 7831

Web: <http://www.concamin.org.mx>

- Camara de Comercio Servicios y Turismo Ciudad de Mexico (Meksiko Şehri Ticaret Odası)

Adres: Paseo de la Reforma No.42, Col. Centro Deleg. Cuauhtemoc

06048 Mexico D.F.

Tel: (55) 5592 0371, 3685 2222

Faks: (55) 3685 2224

Web: <http://www.camaradecomercio.com.mx>

- Mexican Business Council for Foreign Trade, Investment and Technology–COMCE(Meksika Dış Ticaret, yatırım ve Teknoloji İş Konseyi)

Adres: Lancaster No:15, Pıso 2-3, Col.Juarez, 06600, Mexico D.F.

Tel: (55) 5231 7106

Faks: (55) 5231 7109

Web: <http://www.comce.org.mx>

- Confederación de Cámaras Nacionales de Comercio, Servicios y TurismoCONCANACO (Ulusal Ticaret, Hizmet ve Turizm Odaları Konfederasyonu)

Adres: Balderas 144-2 piso, 06079 Mexico D.F.

Tel: (55) 5722 9315

Faks: (55) 5722 9300 ext.9414

Web: <http://www.concanaco.com.mx>

- Camara Nacional de Comercio Servicios y Turismo de Veracruz (Veracruz Ulusal Turizm, Ticaret ve Hizmetler Odası)

Adres: Av. Allende No:1389 Col. Centro C.P. 91700 Veracruz, Ver.Mexico

Tel: (229) 989 0270

E-Posta: presidencia @ canacoveracruz.com.mx

Web: <http://www.canacoveracruz.com.mx>

- Association de Agentes Aduanales del Aeropuerto de Mexico A.C. (Mexico City Havalanı Gümrük Komisyoncuları Birliği)

Adres: Av. 602 Sın, Edificio de la Aduana del Aeropuerto 1er. Piso, Zona

Federal,15620 Mexico D.F.

Tel: (55) 5628 1500

Faks: (55) 5628 1506

E-Posta: secretario@ aadam.com.mx

- **Administrador Central de Asuntos Internacionales Administracion General de Aduanas (Gümrük İdaresi)**

Adres: Av. Hidalgo 77 Modulo IV P.B. Col. Guerrero 06300 Mexico D.F.

Tel: 52 (55) 5802 12 26

Faks: 52 (55) 5802 0759

Web: <http://www.aduanas.gob.mx>

- **Secretaria de Desorollo Economico y Portuario- Veracruz Ekonomi ve Liman Sekreteryası**

Adres: Torre Animas, Desp.1406, Blvd. Cristobal Colon No:5 Fracc Jardines de las

Animas, C.P. 91190, Xalapa, Ver. Mexico

Tel: (228) 841 8504, 841 8504

Faks: (228) 812 7208

- **Ulusal Yabancı Sermaye Komisyonu**

(Comision Nacional de Inversiones Extranjeras)

Adres: Insurgentes Sur 1940, piso 8, Col. Florida, México, Distrito Federal C.P. 01030,

Tel : (52) 29 61 00, (Dahili: 33422, 33408)

Fax : (52) 29 65 07